

aluminij

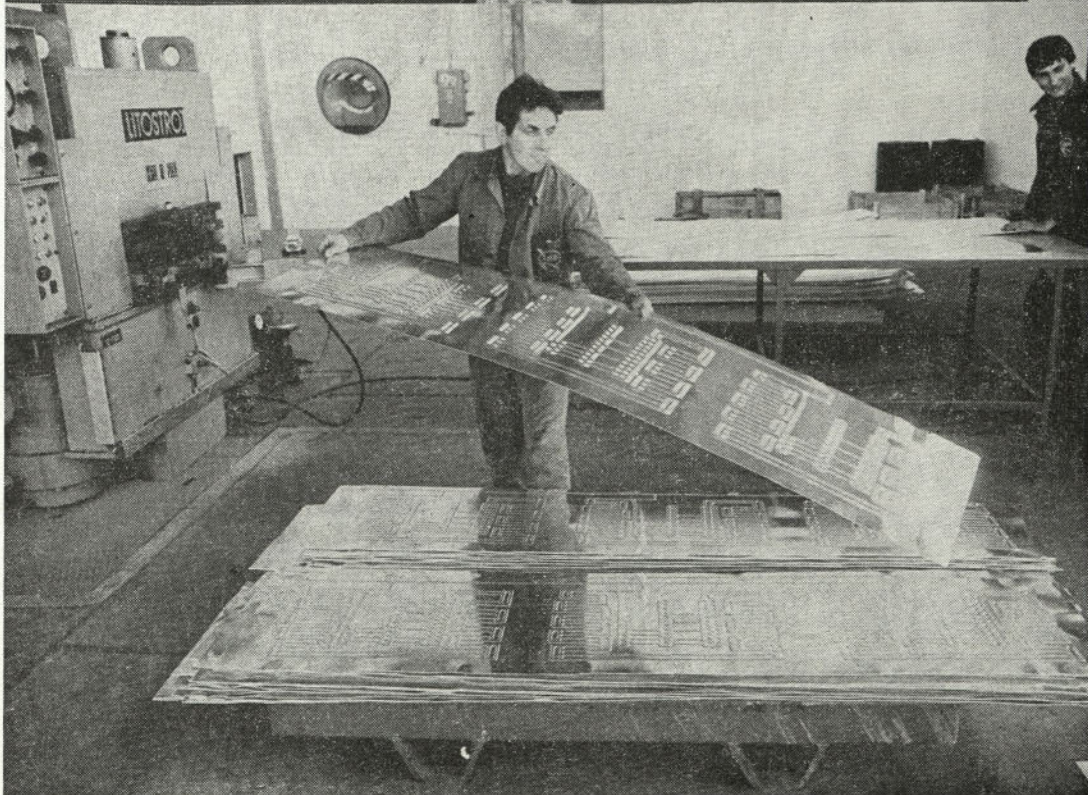
Glasilo delovne organizacije Tovarna glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo

Kaj nam bo prineslo novo leto

Nedvomno se bomo ob koncu leta 1982 vsi skupaj spraševali, kaj nam bo prineslo prihajajoče 1983. leto, katero bo prav gotovo še mnogo bolj stabilizacijsko, kot je bilo leto, ki se pravkar izteka. Vprašanje, kaj nam bo prineslo leto 1983 si bomo zastavljali tako v delovni organizaciji kot tudi doma. Iztekajoče se leto nam je verjetno že tudi dokaj realno dalo slutiti naslednje naloge, ki nas čakajo na delovnih mestih kot tudi doma v družinskem krogu ob planiranju družinskega proračuna za naprej. In če nas že zanima naša prihodnost, potem moramo ob koncu leta najprej realno oceniti vse tisto, o čemer smo skozi vse leto tolikokrat razpravljali ter sklepali z eno samo edino željo, da bi mnogokaj izboljšali tako v našem delu na delovnih mestih kot tudi v vseh družbeno-političnih organizacijah v delovni organizaciji in krajevni skupnosti kjer preživimo največji del svojega prostega časa.

Že stara navada je, da ob vstopu v novo leto, ki je pred nami, najprej skušamo pregledati ter oceniti naše dosežene uspehe, še bolj pa vsekakor neuspehe, ki nam morajo biti resna in odgovorna šola, da se nam to ne bi ponavljalo tudi v letu, ki je pravkar pred nami. Analize o naših uspehih v proizvodnji nam bodo dokaj realno in resno nakazali, kjer se moramo že takoj v začetku leta lotiti reševanja določenih problemov, ki bi nam morebiti ovirali naša nadaljnja prizadevanja za doseganje čimboljših rezultatov našega dela, da bi že na samem začetku prijeli v roke dejansko stanje, ki nam nato skozi vse leto ne bi smelo uiti iz njih. Kako in kaj in če nam je uspelo se kaj naučiti iz minulih problemov in na-

Proizvodnja izparilnikov

ših težav, bomo kaj hitro lahko ugotovili, če se bomo vsak pri sebi vprašali, kaj smo osebno doprinesli za boljši napredek naše delovne organizacije in uspehov in nato tudi realno ocenili vse vložene napore in osebni trud, da bi res bilo ugodno in koristno. Ko si tako delamo nekak obračun našega dela na prav vseh področjih in pri tem že krepko razmišljamo o naši bodoči perspektivi, se nam že kot rdeča nit nehote vplete v naša razmišljanja misel na predstoječe težave in delo ter napore, ki nas čakajo v 1983. letu. Vsekakor bodo morale take obračune svojega delovanja v minulim letu dajati tudi družbenopolitične organizacije ter se že tudi dogovarjati o delu, ki nas čaka v predstoječi prihodnosti. In kot je pač to že ustaljen in običajen način, da nam naše misli uhajajo nazaj v preteklost in na prehojeno pot ter analiziranje našega opravljenega dela, pa se nam istočasno tudi že porajajo novi načrti dela za naslednje obdobje. Delamo bilanco storjenega, istočasno pa delamo tudi plan tistega, kar nameravamo storiti v prihodnjem obdobju enega leta. In kot računa ter planira svoje prihodnje delo in naloge sleherni posameznik, kaj ter — kako bo opravil svoje planske naloge, tako delamo tudi mi vsi v okviru naše samoupravne socialistične nerazdružne Jugoslavije — kot delavci, občani in državljani SFRJ. In če se za take cilje in naloge bori in prizadeva čimveč-

je število ljudi, tembolj gotovo bo tak uspeh tudi dosežen. Nekatera dejstva kljub mnogim našim notranjim in zunanjim težavam kažejo, da smo dosegli marsikaj in da bi naj tudi naša orba in prizadevanja bila v celoti realna in uspešna.

V dobi neslutenege razvoja tehnike, je človeku uspelo napraviti ogromne korake za osvajanje še naprednejše in donosnejše tehnologije, ki bo nam pomagala pri premostitvi sedanjih gospodarskih ter ostalih težav. V našem povojnem obdobju smo brez dvoma dosegali izredne uspehe — ne sicer pri osvajanju veselja, ampak pri krepitvi in razvoju našega gospodarstva. Delali smo sicer tudi precejšnje napake (pa kdo jih danes še ne dela) — saj še vedno nihče ni nezmotljiv, toda prizadevali smo si in si še, da jih odpravimo.

Če gremo še naprej moramo vsekakor veliko več pozornosti in odgovornosti posvetiti tudi samoupravljanju in sindikalnemu delu, predvsem našim sindikalnim skupinam. Čeprav mislimo in mnogi še kako poudarjajo napredek v samoupravljanju in samoupravnih odnosih, pa temu ni v celoti tako. V tem letu smo marsikaj slišali o delu sindikalnih organizacij v TOZD in DSSS, predvsem pa tudi o sindikalnih skupinah, ki ponekod ne morejo in ne morejo zaživeti. Prav gotovo tudi zato, ker je premalo moralne pomoči od OO ZK in tudi mnogih ostalih dejavnikov,

Franc Leskošek-Luka na proslavi ob 25. obletnici obratovanja TGA

VSEMU KOLEKTIVU TOVARNE GLINICE IN ALUMINIJA
»BORIS KIDRIČ« ŽELIM SREČNO IN ZADOVOLJNO NOVO
LETO TER VELIKO DELOVNIH USPEHOV!

FRANC LESKOŠEK-LUKA

Srečno, zdravo in uspešno leto 1983 želimo vsem delavcem, upokojevcem, štipendistom in poslovnim partnerjem

samoupravni organi
družbenopolitične organizacije
vodstvo delovne organizacije
uredniški odbor

precej vzrokov pa je iskati tudi v precejšnji neaktivnosti nekaterih poverjenikov, ki pa tudi niso sami in edini krivci za precej pomanjkljivo delo sindikata prav tam kjer bi le-to moralo biti najbolj prisotno. Če smo že pred kongresom slovenskih sindikatov govorili o slabih pripravah na sam kongres pa se tudi po njem nimamo kaj preveč pohvaliti, da smo kaj premaknili v naši doseženi slabi aktivnosti. Tu niso krivi le predsedniki in poverjeniki, ampak prav vsi mi, ki bi morali več vedeti o vlogi sindikata in o našem prizadevanju za stabilizacijo in določene uspehe na našem težkem gospodarskem torišču. Premalo je samo tannati in valiti krivdo na druge, ampak je v vseh teh in mnogih drugih težavah tudi naš doprinos. Toda nič ne pomeni prav nobeno tannanje in iskanje krivcev, ampak bomo vse težave čimprej odpravili sami z našim vestnim delom in zalaganjem tako na delovnih mestih, kot tudi v DPO v DO in KS. Težki časi, ki niso prizadeli samo nas, nam naj bodo pravo in resno opozorilo, da je vsa bodoča usoda našega dela in uspehov ali tudi morebitnih polomov (po lastni krivdi) samo v naših lastnih rokah.

Ob koncu leta, ki se izteka pa še obenem ostane edino to, da si zaželimo mnogo sreče in zdravja osebno, kot tudi družinskim svojcem ter prijateljem in znancom ter seveda kar največ delovnih uspehov na naših delovnih mestih v tovarni in v družbenopolitičnem torišču v svojih krajevnih skupnostih. ZARES SREČNO NOVO 1983 LETO!

France MEŠKO

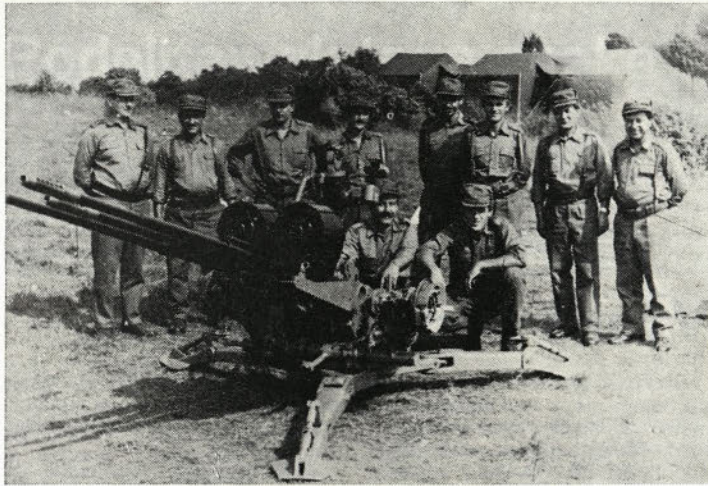
Tovariš Luka!

Ob Vašem visokem življenjskem jubileju vam želimo vse najboljše. Prav vi imate največje zasluge za izgradnjo naše delovne organizacije, zato smo ponosni, da ste častni član našega kolektiva in želimo, da bi se še mnogokrat srečali v naši delovni organizaciji.

9. 12. 1982

Delavci
Tovarne glinice in
aluminija
»Boris Kidrič«

Rt Kamenjar v luči naših teritorialcev

Okrog štirideset se nas je zbralo ita petek pred zgradbo občine Ptuj. Bili smo dobro razporeženi, saj smo se kljub temu, da smo se odpravljali na sedemdnevno vzgojo v Pulo, zavedali, da se nam je izpolnila dolgotrajna želja, preizkusiti novo orožje.

Po opravljeni »smotri« smo se odpravili na železniško postajo, kjer smo vstopili na večerni vlak za Ljubljano, kamor smo prispeli okrog polnoči. Čakanja na zvezo za Pulo, nas je rešil prijazen odpravnik na železniški postaji v Ljubljani, ki nam je priskrbel prazen vagon, v katerega smo se vkrcali in tako ni bilo potrebno čakanje v postajni čakalnici.

V Pulo smo prispeli zjutraj okrog osme ure. Po kratki vožnji z avtobusom smo prispeli na poligon in najprej je bilo potrebno postaviti tabor, kar nam je šlo kar dobro od rok in popoldne so bila glavna opravila že opravljena. Tako smo popoldanski odmor prespali zaradi utrujenosti, ki jo je povzročilo naporno nočno potovanje, nekateri pa so se zaradi toplega sonca poizkusili tudi okopati v ne najbolj toplim morju. Popoldanski čas smo izrabili za pripravo topov, saj nas je naslednji dan že čakalo streljanje na zemeljske cilje.

Popoldanski zaspančki, ki jih je dežurni zalotil pri spanju v

popoldanskih aktivnostih, pa so pridno polagali »ploščice« v novem stranišču.

Sonce je kmalu zašlo in hitro po večerji smo vsi, razen tistih na dolžnosti, hitro zaspali.

Jutro smo dočakali v jutranjem zboru in kmalu po sedmi uri smo se odpravili na ognjene položaje, kjer smo ta dan opravili streljanje na zemeljske cilje z oceno odlično.

Popoldne smo topove prestavili na novi ognjeni položaj, saj smo naslednji dan opravljali streljanje na zračne cilje.

Po večerji se je prva skupina odpravljala za izhod v mesto, bolničar in baterijski, pa sta pridno zbirala naročila za to ali ono, kar so si želeli posamezniki, od revij pa vse do Pipsa za priganjanje mrčesa.

Naslednje jutro je za mnoge v enoti bil tisti dan, ko so doživeli svoje prvo streljanje na zračne cilje. Ko smo napeti kot strune opazovali streljanje ostalih enot in čakali, da pridemo tudi mi na vrsto, so stani mački modrovali, kako je bilo tu pred leti in obujali spomine, »vajenci« pa so v glavnem poslušali in si želeli, da se vse gladko izteče. Artilerijski mojster je švilgal od topa, do topa, da postori

to ali ono in se s komandirji dogovarjal o eventualnih ukrepih pri zastoji. Potem se je pričelo, naenkrat je zavladala tišina in vse oči tistih, ki niso bili na dolžnosti pri topovih so bile uprte v tarčo, ki jo je letalo vlelo za seboj. Le ostre komande je prekinilo streljanje in ocena za ta dan — odlično.

Popoldne in zvečer smo analizirali uspeh in kar zadovoljni smo bili, da smo tako dobro opravili svoje delo.

V času popoldanskega odmora smo opazovali »divjega lovca«, ki je pridno preganjal zajce in fazane z dvema pomočnikoma po poligonu. Beseda, in za njo še dejanje in že se je naš kuhar lotil zajca in dveh fazanov, ki ju je nevestni lovec namenil sebi za večerjo. Sredi obreda čiščenja nas je tudi obiskal divji lovec in trdil, da smo mu odnesli dva fazana in zajca. Noben ugovor ni pomagal, saj je nekaj perja od »vrane«, tako je trdil eden od naših, še ostalo. Situacija, da smo obdolženi za izgintotje fazanov in enega zajca je rešil eden od prisotnih, ki je modro ugotovil, da je sedaj prepovedano streljati zajce in fazane in »divji lovec« je ujaljen odšel. Lovski golaž pa nam je teknil naslednji dan, ko so nas obiskali sodelavci iz delovne organizacije TGA, ki so si prišli ta dan ogledat, skupaj s predstavniki OSTO Ptuj, naš tabor in streljanje zračnih ciljev. Žal, pa nam je ta dan zagodlo vreme in tako nismo počeli nič drugega, kot reševali šotore, ki jih je burja, ki je pihala z orkansko močjo, hotela pomesti kar v morje.

V sredo smo opravili še drugo streljanje na zračne cilje, tudi to z oceno odlično. Tako se je naša vzgoja iztekla in drugo jutro smo se lotili pospravljanja in podiranja šotorov in se zvečer odpravili na železniško postajo v Puli. Utrujeni, pa vendar dobro razpoloženi, smo se vračali domov, saj smo vedeli, da smo zahvaljujoč prizadevnosti in resnosti vseh v enoti dosegli zadovoljive rezultate in opravili odsotnost z dela in sredstva, ki jih naša celotna družba namenja za usposabljanje na področju SLO in DS. M.K

goslavije že v letošnjem aprilu sprejela novi zvezni zakon o splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti, medtem časom pa so verjetno že tudi zbori republiške skupščine obravnavali ta predlog, kar pomeni, da je s tem zaključeno več kot triletno obdobje noveliranja pravne ureditve splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Prepričan sem, da smo v naši delovni organizaciji, kot tudi v krajevni skupnosti v tej smeri napravili velik korak naprej, kar nam dovolj zgornovo tudi kažejo vsakoletne in veselejšje vaje v okviru akcije nič nas ne smemo presenetiti, saj so prav v vasi Kungota v KS Kidričevo v tej smeri dosegli izreden uspeh, kar dokazuje, da se naši delovni ljudje in občani zelo odgovorno obnašajo in se v raznih oblikah tudi pripravljajo na razne akcije.

Da je sploh do tega novega zakona prišlo, pa je predvsem pripisati hitremu in nenehnemu razvoju obrambnega in samozaščitnega delovanja v preteklem obdobju, ki je povzročil to, da je praksa že v mnogočem preseгла obstoječo normativno ureditev obrambe in zaščite. V glavnem gre pri vsem predvsem za to, da bi dosegli večje možnosti za neposredno vključevanje in prevzemanje odgovornosti ter pobude delovnih ljudi in občanov ter drugih samoupravnih subjektov za neprestano krepitev obrambne, varnostne in samozaščitne pripravljenosti. Če pri tem tudi analiziramo naše varnostno politične ocene bomo kaj lahko ugotovili, da se sam program samozaščite na vseh področjih prilagaja dejanskemu stanju. Z uredništvom novega zakona bomo dosegli tudi večjo mobilnost obrambnega in samozaščitnega delovanja pri odvratanju vseh vrst nevarnosti, pritiskov ter sovražnih škodljivih pojavov in dejanj, katerim so v zadnjem času vsebolj prisotni, saj nam primer Kosova in drugega sovražnega delovanja pri naši samoupravni socialistični ureditvi to tudi najbolj potrjuje in nas hkrati obvezuje, da se prav v smeri SLO in DS vsebolj krepimo in pripravljamo.

Ko listamo in beremo vsak dan časopise, poslušamo radio in gledamo televizijo, vidimo, da se naši delovni ljudje in občani še kako disciplinirano vključujejo v vsesplošni obrambni sistem v delovnih organizacijah ali krajevnih skupnostih. Nenehne vaje in izvajanje akcijskih programov v okviru akcije NNNP 82, nam vse to še kako potrjuje. Predlog zakona o splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti prav zato temelji na idejnopolitičnih izhodiščih in usmeritvah, ki so bile v zaključkih tako osmega kot tudi devetega kongresa Zveze komunistov Jugoslavije. Tudi javna obravnava oz. razprava o tezah za osnutek in osnutek zakona v letu 1979 in 1980 je dala številne predloge ter mnenja za ureditev posamičnih vprašanj. Z novim republiškim zakonom so vprašanja SLO in DS urejena celovito in predstavljajo ureditev temeljnih pravic in dolžnosti na tem področju za daljše časovno

(Nadaljevanje na 4. strani)

Družbena samozaščita in SLO

Ker tudi pri nas v delovni organizaciji, kot tudi v krajevni skupnosti, vseveč pozornosti polagamo splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti je skoraj gotovo prav, da se v nekaj naslednjih vrsticah na kratko tudi seznanimo s predlogom zakona o splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti, saj nam je znano, da je skupščina socialistične federativne republike Ju-

Poglejmo problemom v oči

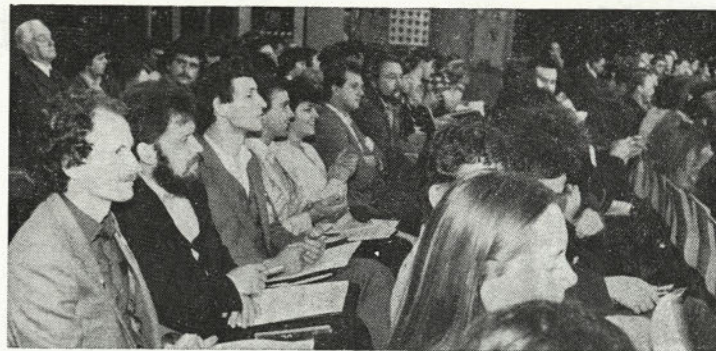
Ko se vsebolj približujemo letu, v katerem nam že v naprej napovedujejo še bolj zaostrene gospodarske ukrepe, je vsekakor prav, da se na take probleme skrbno pripravimo tudi mi, kajti povsem jasno je, da le-ti tudi tokrat ne bodo šli mimo nas — kot to tudi doslej niso. Vendar pa bo teža problemov v naslednjem letu vsekakor mnogo zahtevnejša ter bo od slehernega od nas zahtevala tudi maksimum zalaganja ter res skrbnega gospodarjenja.

Čeprav so ali smo, mnogokrat kaj radi rekli tudi to, da se nobena juha ne poje tako vroča kot se skuha, pa tokrat zanesljivo ne bo tako. Vse napovedi za prihodnje leto niso nič kaj spodbudne in obetavne ne za nas pa tudi za druge ne, vsekakor pa moramo le predvsem spregovoriti o nas samih in o našem obnašanju v še bolj zaostrenih pogojih gospodarjenja, kot so leti bili doslej, ki pa nam že tako in tako v mnogočem niso prizanesli. Zares se bomo morali krepko spoprijemati z resnimi problemi za našo stabilizacijo, vendar res tako stabilizacijo, v kateri bomo nosili vsak enak delež, tako odgovornosti, kot tudi zalaganja in skupnega reševanja z dogovori in iskanjem skupnega imenovalca. Kajti že dosedaj se je tudi pri nas pokazalo, da nekateri hočejo krojiti usodo in nekako notranjo stabilizacijo po svoje, kar pa nikakor ni v skladu z našo socialistično samoupravo in vplivom družbenopolitičnih organizacij tudi v nekaterih TOZD. Seveda bo take morebitne posameznike, ki bodo še naprej hoteli krojiti usodo po svojih lastnih predsodkih in si s tem uveljavljati nekako avtoriteto, onemogočiti pri njihovih ciljih preko samoupravnih organov in predvsem družbenopolitičnih organizacij, ki nikakor ne bi in ne bodo smele dopuščati, da bi se nekdo hotel uveljavljati na račun drugih in tako skrivati za tem svoje slabosti ali včasih celo nesposobnosti, ki bi ga naj vodile do njegovega zastavljenega cilja. V slehernem tozdu mora zares prevladovati enotnost in tovarištvo, kajti le v homogenosti in solidarnosti med vsemi zaposlenimi je moč doseči dobre ter uspešne dosežke tako v produktivnosti dela, medsebojnega tovarištva in podobno. Večkrat smo se srečali z različnimi problemi, ki so nas pestili, tudi po naši osebni krivdi in naši malomarnosti in neodgovornosti. Vsi v kolektivu smo drug drugemu res potrebni in v takem vzdušju oziroma v taki smeri moramo tudi delovati. Ker gredo mnogi delat iz enih tozdov v druge, bi se tam morali tudi obnašati tako, kot je v tem tozdu pač prilagojeno delo. Že mnogokrat sem poudarjal (in to ne v svojem lastnem interesu), da naj sleherni, ki opravlja neko de-

lo v drugem tozdu, po končanem delu tudi delovno mesto, na katerem je delo opravljal, dostojno pospravi, ne pa da pusti za seboj vse mogoče in nemogoče navlake, stare vijake, železo, les, opeko in ne vem kaj še vse, misleč, da to ni njegovo delo in ga naj opravi nekdo drug za njim. Še nedavno sem pisal o tem, kakšne težave imamo v glinici prav zaradi mnogih tujkov v glinici, ko moramo glinico črpati preko puhalke v silose za potrebe elektrizacije in nam ta neštetokrat za glavi in s tem povzročča resne motnje pri oskrbi elektrizacije z nujno potrebno glinico (to velja predvsem pri proizvodnji specialnih glinic). Nekdo sicer misli, da so to malenkosti, žal pa temu ni tako, kajti prav take majhne stvari bi lahko imele izredne težke in hude posledice za našo skupno proizvodnjo. Morali bomo izrdno paziti na sleherni surovini, ki jo potrebujemo za našo proizvodnjo, štediti kolikor je to le kje mogoče, paziti na normative, skrbeti za čimboljše izkoriščanje strojev in čuvanje oz. vzdrževanje istih in podobno. Vsak s svojim zares majhnim trudom in odgovornostjo že lahko ogromno doprinese k večjemu uspehu tozda in celotne DO.

Preostane nam torej prav vsem skupaj, da vso zadevo in naše predstoječe obdobje in naše delovne naloge in obveze zares vzamemo za skrajno resne in odgovorne, ter si s skupnimi prizadevanji in močmi pomagamo drug drugemu v naših skupnih težavah in interesu tudi skupnih uspehov, saj so le-ti kljub različnim delovnim procesom v tozdu pa le naši skupni, ki jih kot take moramo tudi obvladovati in realizirati. Mnogi nepravilni prijemi pod plaščem stabilizacije pa lahko v nekaterih tozdih mnogo več škodujejo kot pa koristijo. In če bo kje tako tudi do tega prišlo, bo potrebno zahtevati konkretno odgovornost posameznikov ali skupin. Merila pri izrekanju raznih disciplinskih ukrepov bodo morala biti za vse enaka, seveda po teži in pomenu odgovornosti na delovnem mestu, ki ga kdo pač zaseda. Naša situacija v letu 1983 ni niti malo lahka in naj ne bo nikogar med nami, ki bi si kakorkoli delal kakršne koli utvare, da je še dosedaj vedno šlo pa bo tudi v naprej — kajti to bi lahko bilo za nas ne le hudo, morda celo katastrofalno, predvsem še zato, ker nam je vsaj dosedaj še vedno kar v redu in dobro šlo — vsaj do letos. V bodoče pa naj tudi za vsenias velja enotno pravilo, ki pravi, »Ne izmišljajmo si problemov, če imamo že svojih pravih dovolj«. In prav zato bomo tudi v letu 1983 resnično morali ne le mnogim, ampak prav vsem problemom zares odgovorno in realno pogledati v oči!

France MEŠKO

Vtisi s kongresa ZSMS

Skorajda presenečeni smo bili ob novici, da je naš delavec Miloslav Jankovič, ključavničar iz tozda Tovarna glinice, sicer predsednik ZSMS TGA, že v vodstvu slovenske mladinske organizacije. Kot tak je bil povabljen tudi na kongres ZSMS, ki je sicer že daleč za nami, drugače pa še vedno blizu, saj se v zadnjem času tudi besede mladih vse odločneje slišijo.

Tudi mladinski kongres je postavil, tako ugotavlja Jankovič, prave probleme na pravo mesto. Predvsem pa ni bil usmerjen v iskanje neklih splošnih opredelitev razvoja in dajanja že večkrat izrečenih ocen.

Žal v dveh dneh ni bilo mogoče doseči vsega, kar bi mladi radi. Prvič se je namreč zgodilo, da so tudi take oblike družbenopolitičnega delovanja prilagodili stabilizacijskim prizadevanjem. S skrajšanjem trajanja kongresa so bili delegati manj odsotni z dela, niso jim izplačali posebnih dnevnih, prihranili so še marsikje, tudi s plakati, ki niso bili dragi. Spomnimo se samo plakata s pripisom — Zakaj zijate tako romantično. Jankovič pravi, da so

že s tem mladi hoteli na poseben način poudariti svoj specifični položaj in ključne usmeritve 11. kongresa.

Na kongresu je sodelovalo 419 delegatov in 105 gostov. Program je bil natrpan, vendar je potekalo delo s polno zavzetostjo in elanom. Jankovič je sodeloval v komisiji za množično in frontno organiziranost ZSMS, kjer je bilo največ govora okrog statuta, delovanja društev in akcijskega povezovanja. Sam je razpravljal o delovanju in akcijskem povezovanju osnovnih organizacij, kjer se je dotaknil problema mladih v sozdu.

Že nekaj dni po kongresu so se člani novega vodstva zbrali na prvem sestanku, kjer so po besedah Jankoviča zelo kritično razpravljali o osnutku plana družbenega razvoja za leto 1983. »Mladi se namreč že na kongresu niso strinjali z vsemi ukrepi Zveznega izvršnega sveta. Na tem sestanku so izvolili komisijo, ki bo zbrala vse pripombe na osnutek resolucije, ker meni, da se s tem planom v nekaterih stvareh krči samoupravno odločanje.

(Nadaljevanje s 3. strani)

obdobje. Nas seveda v tem obširnem zakonu najbolj zanimajo tista področja, v katerih smo tudi najbolj vključeni oziroma delujemo tako v smeri teritorialne obrambe kot civilne zaščite. Tako je namreč teritorialna obramba v zakonu urejena kot del splošne ljudske obrambe v SRS in kot del oboroženih sil SFRJ ter kot najširša oblika organiziranja in pripravljanja delovnih ljudi in občanov za oborožen splošni ljudski odpor. Vedeti pa seveda moramo tudi to, da teritorialna obramba opravlja tudi druge določene naloge ob morebitnih naravnih nesrečah ter v izrednih razmerah, v vojni pa so pripadniki teritorialne obrambe tudi delovni ljudje in občani, ki v narodni zaščiti z orožjem ali kako drugače sodelujejo v splošnem ljudskem odporu. Tudi narodna zaščita (ki je dobro organizirana tudi v naši DO in KS) je v samem zakonu opredeljena kot najširša oblika samozaščitnega in samoobrambnega delovanja delovnih ljudi in občanov za opravljanje določenih nalog družbene samozaščite v miru ter za njihovo najširše vključevanje v oborožen boj za druge oblike odpora. Tudi v naši DO in KS smo že večkrat organizirali akcije v katerih so pripadniki narodne zaščite varovali razne pomembne

objekte in naprave ter se tako izpopolnjevali v svojih obrambnih sposobnostih. Večkrat smo izvajali take akcije in v le-te vključevali čimširši krog delovnih ljudi in občanov.

Posebno nalogo ima tudi civilna zaščita pa je zato tudi v samem zakonu opredeljena kot del splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite ter najširša oblika priprav in udeležbe delovnih ljudi in občanov za zaščito in reševanje prebivalstva, materialnih in drugih dobrin ob vojnih akcijah, ob naravnih in drugih nesrečah in za izvajanje samozaščitnih nalog v izrednih razmerah. V samem zakonu pa se ureja med ukrepi civilne zaščite podrobno le zaklanjanje, ostale ukrepe pa bo uredil republiški izvršni svet s podzakonskim aktom. Materialnih obveznosti za graditev zaklonišč pa sam zakon ne povečuje, določa pa temeljne okvire, na podlagi katerih občine urejajo gradnjo zaklonišč. O samem delovanju civilne zaščite v naši delovni organizaciji in krajevni skupnosti pa smo se lahko že mnogokrat prepričali pri izvedbi raznih vaj, ki so sicer tudi pokazale določene slabosti, katere pa smo v naslednjih vajah skušali odpraviti, kar je tudi namen in cilj delovanja civilne zaščite.

France Meško

Iznajditeljstvo

INVENTIVNI PREDLOG ŠT. 91

z naslovom »PRIPRAVA ZA VARJENJE ANODNEGA PLAŠČA HBE« je prijavil inovator Anton ŠAUPEL, mat. št. 2642, VKV varilec iz TOZD Vzdrževanje že februarja 1977, to je še pred ustanovitvijo službe za inventivno dejavnost v TGA.

Inovator je predlagal, da bi izdelali pripravo, ki bi služila za hitrejše in varnejše varjenje anodnih plaščev v hali B. Priprava bi bila vrtljiva tako, da bi bil komad za varjenje pristopnejši v vodoravni legi. Po starem načinu dela je moral anodni plašč ob varjenju viseti na žerjavu, kar je bilo zelo nevarno. Avtor je po svoji zamisli skiciral pripravo in nakazal prihranek, ki bi bil predvsem na času, potrebnem za varjenje posameznega plašča.

V marcu 1978, mesec dni po zasedbi Službe za inventivno dejavnost, je komisija na svoji seji obravnavala ta inventivni predlog. Ocenila je, da je koristen in naročila Sektorju za inovacije izdelavo načrta in ostale dokumentacije. Ta izdelava pa je trajala precej časa. Povedati je treba, da dokumentacija vsebuje 23 načrtov posameznih delov naprave z navodili za uporabo. Dokumentacija oz. načrti za izdelavo tudi nekoliko odstopajo od avtorjeve zamisli.

Naprava je bila izdelana in dana v uporabo julija 1980. leta. V TOZD Vzdrževanje so ugotovili, da je prihranek na času, potrebnem za varjenje anodnega plašča na navedeni pripravi pravzaprav minimalen. Priprava služi v glavnem kot pripomoček za varnejše in lažje delo. Predlagali so, naj se avtorja za njegovo idejo enkratno nagradi.

Komisija za inventivno dejavnost se je strinjala s tem predlogom. Delavskemu svetu TOZD Vzdrževanje je predlagala, da ob upoštevanju razmerja avtorjevih rednih nalog in opravil do inventivnega predloga avtorju prizna odškodnino v obliki enkratne nagrade v znesku din 6.384,00. Delavski svet je ta predlog potrdil.

Tov. ŠaupeL je v TGA zaposlen že več kot 22 let. V tem času se je kot varilec pri delu srečal z mnogimi problemi. Na svoj način je često poskušal pomagati pri reševanju teh problemov. Vedno mu ni uspelo. Med inovatorje se je doslej vpisal sedemkrat. Pričakujemo, da tudi v prihodnje ne bo »miroval«!

INVENTIVNI PREDLOG ŠT. 282

z naslovom »PRIPRAVA ZA OBDELOVANJE PRIROBNICE« je predložil inovator Andrej LEDINEK, vodja oddelka čistilnice v TOZD LLBK Trbovlje.

Avtor je predlagal, da bi za obdelovanje odlitka »prirobnice« izdelali posebno napravo. Po starem načinu dela je bilo potrebno na odlitku pobrusiti srh na obodu $\phi 168$ mm in na izmetačih. Pri tem so se uporabljali brusni trakovi gr. 40 — dimenzije

3800 x 50 mm, in sicer 1 kos na 1.000 odlitkov in brusni koluti $\phi 80$ mm gr. 80 — 1 kos na 300 odlitkov.

Po inovatorjevem predlogu odpade brušenje po obodu in na izmetačih. Prirobnice se obdelujejo na vrtnem stroju pri 600 do 700 vrtljajih na minuto. Priprava je sestavljena iz zgornjega vrtečega dela, v katerem so vpeti obdelovalni noži ter spodnjega dela, v katerega se polagajo obdelovalci. S to pripravo se prihranijo brusni trakovi, zmanjša se možnost izmeta in poveča se produktivnost.

Strokovne službe v TOZD LLBK Trbovlje so ugodno ocenile inventivni predlog. Ugotovile so, da ga je možno realizirati v roku enega meseca in ga tudi realizirale.

Komisija za inventivno dejavnost je predlagala delavskemu svetu TOZD LLBK, da sprejme ta inventivni predlog. Za izračun gospodarske koristi in iz nje posebnega nadomestila avtorju se uporabljajo sledeče osnove:

— 0,24 min časovnega prihranka pri posameznem odlitku oz. 4 ure pri 1.000 kom odlitkov;

— prihranek 188,50 din po kom brusnega traku (dimenzije 3800 x 50 mm — gr. 40) oz. za 1.000 kom odlitkov;

— prihranek 45,00 din za 3 kom brusnih kolotov (dimenzije $\phi 80$ — gr 80) oz. za 1.000 kom odlitkov;

— od prihranka se odštejejo stroški realizacije za izdelavo priprave v znesku 43.000,— din;

— upošteva se korekcijski faktor 0,70.

Delavski svet TOZD LLBK je tak predlog potrdil. Koristi iz inv. predloga bomo spremljali 3 leta od dneva realizacije in vsako leto po zaključnem računu izplačali avtorju posebno nadomestilo.

INVENTIVNI PREDLOG ŠT. 283

z naslovom »BRUSNI KOLUTI ZA ČISTILNICO« je prijavil inovator Albert ŠOBA, nabavni referent in vodja ekspedita v TOZD LLBK Trbovlje.

Inovator je ugotovil, da v proizvodnji v njihovi TOZD uporabljajo 6 brusnih travokov tipa TBS (tračni brusilni stroj). Ti stroji so v pogonu neprestano v dveh izmenah. Pri obratovanju strojev se brusni koluti obrabijo tako, da niso več uporabni za varno delo.

Do realizacije tega predloga so kupovali kompletne brusne kolute, do nedavnega celo iz uvoza, ko pa so jih začeli izdelovati v Jugoslaviji, pa domače, vendar je njihova nabavna cena zelo visoka — ca. 6.500,— din po kosu.

Inovator je prišel na idejo, da ne bi več kupovali kompletnih brusnih kolotov, pač pa bi izrabljenim obnovili del, ki je obdan z gumo. Obnova starih kolotov je neprimerno cenejša, kot nabava novih, kvaliteta obnovljenih pa povsem zadovoljuje za normalno delo v oddelku čistilnice v TOZD LLBK.

Strokovne službe v TOZD so tudi ta predlog ugodno ocenile in ga realizirale.

Komisija za inventivno dejavnost je predlagala delavskemu svetu TOZD LLBK naj inventivni predlog sprejme. Gospodarsko korist inv. predloga predstavlja razlika med nabavnimi stroški kompletnih novih brusnih kolotov in stroški za obnovo brusnih kolotov. To bo v naslednjih treh letih osnova, iz katere bomo avtorju izračunovali posebno nadomestilo — vsako leto po zaključnem računu. Pri tem bomo s korekcijskim faktorjem 0,60 upoštevali odnos avtorjevih rednih nalog in opravil do inventivnega predloga.

Tovariš ŠOBA se je s tem predlogom prvič vpisal med inovatorje. Pozneje je prijavil še dva predloga, ki jiu rešujemo.

C. P.

Vrednotenje inventivne dejavnosti

Zahtevnost pogojev gospodarjenja pri nas in splošno v svetu je dosegla raven, ki pogojuje potrebo po spremembah korišćenja razpoložljivih dobrin, posebno pa potencialnega znanja zaposlenih. Logika ekonomike združenega dela bi morala značajno prodrati v vsakodnevno obnašanje, medsebojne odnose, v odnos človeka do razpoložljivih sredstev in potencialnega izvora dohodka. Delati v letih na ustaljen način bi pomenilo sprejeti proces dušenja dejavnosti organizacije združenega dela. Prišel je čas, ko delavec v združenem delu ni samo motiviran z vrečico osebne dohodka. Motivacija zraven tega postaja vse bolj trajna ekonomska in socialna varnost človeka na znatno višji ravni, kot pa je bilo v kakšni drugi obliki odnosov ljudi v družbeni reprodukciji.

Trajna ekonomska in socialna varnost človeka na osnovi združenega dela predstavlja racionalno obnašanje vsakega posameznika, vseh delavcev skupno v korišćenju svojega in družbenega minulega dela v obliki sredstev in predmetov dela. Čeprav v mnogih sredinah še ni niti približno doseženo polno izkorišćenje potencialnih učinkov tekočega dela, kateri temeljijo na angažiranju dela v sklopu obstoječih programov in obstoječe tehnologije, moramo že danes poučarjati in zahtevati vključevanje čim širšega kroga delavcev iz združenega dela pri iskanju novih rešitev v tehnologiji in proizvodnji. Brez takšnih zahtev smo resnično v nevarnosti, da zaostanemo v razvoju v odnosu napram sodobnemu svetu, v katerem se tehnologija vzpenja nezadržno do popolnosti.

Inventivne dejavnosti ni izven skupnega sistema proizvodnje, čeprav se z delitvijo dela menja odnos napram delu, zato se v ta odnos vključuje tudi inventivna dejavnost. Dokler pa se dejansko ne dojame položaj kategorije inventivne dejavnosti v sistemu poslovanja in posebno pomen sistemskega pristopa v vrednotenju inventivne dejavnosti in dokler v posameznih sredinah ne prevlada težnja, da se inventivna dejavnost sprejme kot sestavna osnova povečanja skupne ekonomske kategorije ter da se tekoče delo meri samo časovno omejeno, smo zato vse dotlej izpostavljeni nevarnosti, da se razvrednoti stimulativnost v merilih tekočega dela, katera je več ali manj prisotna v združenem delu.

Podati odgovor na vprašanje odnosa »nadomestila« za inventivno dejavnost je sigurno eno od najdelikatnejših področij v zvezi s praktično rešitvijo ovrednotenja inventivne dejavnosti. Vprašanje je samo po sebi razumljivo, na prvi pogled je tudi odgovor enostaven, vendar problem nastaja, ko se poglobimo v analizo elementov in faktorjev vpliva na obseg dohodka oz. prispevek k povečanju dohodka z inventivno dejavnostjo po eni strani ter elementov za ugotavljanje velikosti nadomestila z druge strani.

Ker je inventivna dejavnost sama po sebi posebna vrsta dejavnosti, katere ni mogoče uokviriti v splošne, za vse primere sprejemljive okvire, je zato višina ustvarjenega dohodka odnosno prispevek k povečanju dohodka z inventivno dejavnostjo veličina, ki je odvisna od mnogih dejavnikov.

Število in velikost dosedaj neizkoriščenih kapacitet TOZD ali DO v razmerju do optimalne ravni učinkovitosti lahko sproži odkrite pomembnih rezerv, ki večkrat niso odraz stvarno vložene napora (inovacije, izuma) določene posameznika ali skupine, temveč je to vloženi minuli aliner realizirani in neobrabljeni dohodek dosedanega dela.

Taka ugotovitev se lahko argumentira z višino obračuna prihranka določene inovacije, kateri včasih prestopa višino dohodka celotne TOZD z več sto zaposlenimi v večletnem obdobju. To je lahko posebno slučaj v procesni industriji z zelo iskanimi proizvodi.

Tu se postavlja vprašanje, ali je tako obračunan prihranek, ki se pripisuje predlagateljem ali realizatorjem idej, dejansko rezultat njihovega prispevka ali prispevka katerega drugega oziroma učinkovitosti, katera ni upoštevana pri primerjanju učinkovitosti inovacije.

Določanje prispevka iz naslova inovacij, skozi določevanje posebnega dela novoustvarjene vrednosti (dohodka) izključno za to dejavnost, je zahtevno delo. Postavlja se vprašanje, ali je dejansko racionalno in okviru skupnega procesa TOZD delati na takšnem posebnem obračunu. To

(Nadaljevanje na 10. strani)

V TGA Kidričevo se s problemi človeka ukvarjajo posebej za to usposobljeni strokovnjaki

(Pregled družboslovnega raziskovanja v TGA)

V prejšnjih dveh številkah Aluminija smo prikazali delo družboslovcov — sociologov, psihologov in socialnih delavcev v TGA Kidričevo.

Predstavili smo opravljena dela s kadrovskega, sociološkega področja psihologije dela, socialnega varstva delavcev in kratke razprave kot pomoč samoupravnim organom oz. vodstvom DO oz. TOZD pri odločanju. Pokazali smo tudi, kje smo rezultate opravljenih raziskav konkretno uporabili v TGA Kidričevo (informiranje, uvedba premakljivega delovnega časa, problematika pripravnštva, izkoriščenost strokovnega kadra).

PROBLEMI IN OVIRE PRI RAZISKOVANJU

Družboslovec v delovni organizaciji, ki se želi ukvarjati z analitično raziskovalnim delom, si mora v prvi vrsti zagotoviti enakopraven položaj z ostalimi strokovnimi kadri. V delovni organizaciji še zmeraj mnogi menijo, da se s človekom in njegovimi problemi ni potrebno posebej ukvarjati. V naši delovni organizaciji smo te probleme že skoraj premagali, saj za naše predloge dobivamo vedno večjo podporo in jih večino že uspešno realiziramo.

Pri svojem delu smo naleteli na naslednje težave:

1. **Pomanjkanje časa za poglobljeno študijsko obravnavanje določenih problemov** v delovni organizaciji je zmeraj prisotna težnja, da moramo rezultate opravljenih študij posredovati problemi še aktualni. To seveda vpliva na izbiro metode in načina obdelave ter zbiranje potrebnih podatkov.

2. **Nerazumevanje vodilnih delavcev, zlasti takrat kadar se rezultati opravljenih rizikov razli-**

kujejo od pričakovanih mnenj o nekem problemu. Mnogi predlogi niso bili realizirani v takšni obliki, kot smo jih predlagali ravno iz tega razloga. Včasih porabimo za prepričevanje in dokazovanje o pravilnosti naših ugotovitev več časa, kot smo ga porabili za samo raziskovanje. Vendar moram omeniti, da je takšnih prepričevanj in dokazovanj vedno manj, saj zadnje čase vedno več predlogov dobi ustrezno podporo.

3. **Premajhen vpliv na izvedbo predlagane akcije.** — Ker morajo večino predlaganih ukrepov potrditi samoupravni organi, se nam včasih zgodi, da se njihove odločitve razlikujejo od naših predlogov. Seveda, pa je mnenje samoupravnih organov pogosto enako mnenju vodilnih delavcev v TOZD.

4. **Premajhen odziv delavcev.** — Pogosto ali včasih nam je kakšna akcija propadla ravno zaradi premajhnega odziva delavcev. Odziv je velik le takrat, kadar raziskujemo mnenje o problemih, ki delavce zanima.

5. **Velike probleme smo imeli pri obdelavi podatkov,** saj dolgo časa nismo našli ustreznih sodelavcev v oddelku za avtomatsko obdelavo podatkov, kajti znanje statistike je bilo pri nekaterih programerjih relativno skromno. Sedaj, ko so programerji izdelali več univerzalnih programov, ki jih lahko uporabljamo pri obdelavi naših raziskav so ti problemi manjši. Precej pričakujemo od novega računalnika, ki ga bomo v kratkem dobili, saj bo z njimi dosti lažje opravljati določene statistične obdelave.

6. **Pomanjkanje sodelavcev v TOZD** — v delovni organizaciji si še nismo uspeli izšolati določenega števila anketarjev, ki bi sodelovali pri izvajanju naših anket. Poskusili smo s sindikalnimi poverjeniki, mladinci, praktikanti, vendar smo zmeraj naleteli na težave. V pripravo in izvedbo naših raziskav bomo poskušali vključiti čim več sodelavcev iz našega sektorja ter iz TOZD in jih izšolati za anketarje, tako da ne bomo izgubili preveč časa z zbiranjem podatkov.

ZAKLJUČEK IN NAČRT

Pred družboslovcji je v delovnih organizacijah še veliko dela. S slabšanjem gospodarskega položaja večine naših delovnih organizacij (tudi naše) se bo povečalo število notranjih konfliktov in nasprotij, ki jih bo potrebno učinkovito in hitro reševati, če bomo hoteli redno pro-

izvajati. Vodilnim delavcem in samoupravnim organom, ki se bodo s temi konflikti ukvarjali, bo seveda v veliko pomoč strokovno pripravljene predloge, kako te konflikte reševati. To bo edini način, da ne bodo sprejete odločitve, ki bi probleme reševale le kratkoročno, pozneje pa bi se ti problemi ponovno pojavljali v ostrejši obliki.

Družboslovci v TGA predvidevamo, da bomo v tem srednjeročnem obdobju opravili še precej nalog, ki bodo pomagale reševati probleme v naši delovni organizaciji. Predvidevamo, da bomo izdelali sistem napredovanja kot enega od motivacijskih dejavnikov za boljše delo. Želimo opraviti kompleksno analizo socialnega položaja zaposlenih, kakor tudi raziskavo o delu in obnašanju naših delavcev — lastnikov zemlje. Posebno pozornost bomo med drugim posvetili tudi problemu alkoholizma, ki je eden večjih problemov naše delovne organizacije. To so le nekatere naloge, ki jih imamo pred seboj. Pričakujemo tudi, da si bomo s svojim delom utrdili položaj v delovni organizaciji da ne bo sprejeta nobena odločitev v zvezi s problematiko, s katero se ukvarjamo, brez nas.

Upamo tudi, da se bo število zaposlenih sociologov, psihologov in socialnih delavcev povečalo tudi v drugih ptujskih delovnih organizacijah, da bomo skupaj reševali probleme in vplivali na razvoj naše občine.

B. Glazer

SESTAVIL: ŠEGULA JANKO 5	VRSTA JEDI	TRAVA TRETJE KOŠNJE	MESTO V SZ	STROKOVN- JAK ZA GOSPODA- RSTVO	LITER	AMERICIJ	KALCIJ	ILOVICA	UTRJEVATI KREPITI	GRŠKI BOG VOJNE
RAZMERJE POJMOV					SLIKAR					
PRVI RIMSKI ZALOŽNIK					ZNAK ZA TON					
DEL VLAKA					DOMAČA ŽIVAL	ATA	ORIENTAL- SKA HERA			
MESTO V JUGOSL.								IGRALNA KARTA		
ANTON INGOLIC			KOPNO V MORJU					TONA		DUŠIK
RADO ČASL			VRSTA ENOPRČNE SEKIRE					POLMER		

REBUSA

REBUS

NIK
L

REBUS

Utrinki s praznovanja

Podelitev zlatega znaka

Metki Krajnc

Ivanu Ogrincu

Adolfu Kosiju

Francu Pukšiču

Srebrni znak so dobili:

TOZD TOVARNA GLINICE

Hadler Štefan
Feguš Janez
Hrenko Ivan
Sukič Janez

TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA

Meznarič Martin
Selinšek Jože
Veselič Venčeslav
Ciglar Mirko
Plajnshek Jože
Planinc Leopold

TOZD PREDELAVA ALUMINIJA

Banko Anton
Šegula Franc

TOZD VZDRŽEVANJE

Zemljič Avgust
Kuret Jože
Skupina šamoterjev
Frigl Jože
Frajt Stanislav
Krajnc Martin

TOZD PROMET

Zupanc Jurij
Mihelič Danilo

TOZD KK

Durica Katarina
Belšak Marjan

DSSS

Stefanciosa Maja
Huzjan Slavica
Kovač Ciril
Horvat Anton

Predsednik DS TGA Milan Klajnšek sprejema čestitke pionirjev

Delegaciji za podelitev vencev pred spomenika B. Kidriča

Gostje

Nastop pionirjev osnovne šole Kidričevo

PRAZNOVANJE

21. november — dan ko slavi TGA »Boris Kidrič«, dan ko se spominimo vseh naših delovnih zmag, dan ko si zadanemo cilje, to je dan vseh delavcev velike varne.

To leto smo ga proslavili še z eno delovno zmago.

Ob tej priložnosti nismo pozabili na upokojence, ki jih imamo že lepo število — 502. Vabilu se jih je odzvala večina, saj jim to srečanje pomeni vse kaj več kot program, katerega smo jim pripravili — mali harmonikarji Kri-lato kolo iz Maribora in mali pevski zbor Osnovne šole iz Kidričevega ter pogostitev; pomeni jim srečanje z nekdanjimi sodelavci, obujanje spominov na rast giganta, radi pa prisluhnejo tudi besedam glavnega direktorja, ki jih je seznanil z našim trenutkom. Vsi delavci jim želimo čimveč vesele trenutkov, zdravja in da se na prihodnjih srečanjih vidimo ponovno.

Osrednja proslava je bila v novem obratu TOZD Predelava, kjer smo otvorili izparilnike in jih tudi videli. Večina od nas delavcev smo vedeli za to naložbo, nismo

pa si znali predstavljati, kaj to je, no in dočakali smo še en koristen izdelek za naše tržišče, ki nam pomeni tudi dodatni kruh, zato je bila proslava toliko bolj slovesna, udeležili pa so se je tudi gostje družbenopolitičnega kroga iz SO Ptuj ter izvajalci del.

Pravi utrip praznovanja pa je bila zabava v naši dvorani, ki je bila zasedena do zadnjega kotička. Ob izredni glasbi 12. nadstropja — ansambla mladih visoko izobraženih in glasbeno vsestranskih fantov, sta nas zabavala še gosta Tone Fornezzi — TOF in spremljevalka Milanka Bavcon, in ustvarila tako vzdušje, da so delavci lahko pozabili na težko in odgovorno delo. V skupnem ritmu so uživali te trenutke in si zaželeli, da bi bili večnost.

Ker pa je dan praznovanja namenjen dnevom dela, smo si zaželeli in obljubili stabilnosti, novih delovnih zmag, ki jih bomo dosegli le s skupnimi močmi in veliko ljubeznijo do naše skupnosti in domovine.

ANA

Nastop malih harmonikarjev

Foto: Z. Kozoderc

Upokojenci na srečanju

Foto: Z. Kozoderc

Anton Banko je sprejel srebrni znak TGA

Na podelitvi priznanj

Zvonko Kelc je dobil priznanje za tridesetletno delo v TGA

Srebrni znak Cirilu Kovaču

Nagovor direktorja TOZD-a

Srebrni znak Antonu Horvatu

Marta Dominc je dobila priznanje za deset let delovne dobe

Srebrni znak Stanislavi Huzjan

Principi delovanja centralnega računalnika

Centralni del računalnika izvršuje numerične in neumerične operacije s podatki, shranjuje neposredno uporabljene podatke, kakor tudi rezultate ter skrbi za pravilen vrstni red izvrševanja operacij po programu.

Poleg tega skrbi za vsklajevanje operacij perifernih enot računalnika. Centralni del je sestavljen iz treh pomembnejših enot:

- krmilne enote
- aritmetične enote
- centralnega pomnilnika

Krmilna enota dirigira operacije celotnega računalniškega sistema. Določa kateri ukaz mora biti v danem trenutku izvršen, ga pokliče, razčleni in ugotovi, kaj morajo posamezni deli računalnika v skladu z zahtevo izvršiti.

Aritmetična enota izvršuje osnovne aritmetične operacije (seštevanje, množenje, deljenje) ni logične ter primerjalne operacije kot so nagacija, konjunkcija, disjunkcija, primerjava dveh vrednosti po velikosti in podobno.

Centralni pomnilnik shranjuje podatke in programske ukaze v binarni obliki. Shranjuje jih v pomnilnih celicah. Vsaka pomnilna celica ima svojo adresu, ki je enolično določena.

CENTRALNI POMNILNIK

V odvisnosti od velikosti računalnika je centralni pomnilnik sestavljen iz številnih celic, ki so sposobne shranjevati informacije in je vsaka zase samostojni pomnilni element s prirejeno adresno. S tem je omogočeno, da se vsaki celici, da spre-

meniti ali prečitati vsebino, ne da bi se pri tem spremenila sednja celica. V primeru branja celica zadrži prvotno vsebino. Pri pisanju pa se stara vrednost celice prekrije z novo informacijo (spremenj). Najnižja adresa celice je 0, najvišja pa je odvisna od velikosti pomnilnika (nekaj tisoč do nekaj milijonov pomnilnih celic).

Pomnilnik so običajno grajeni modularno, tako da jih je možno v določenih mejah dograjevati in na ta način povečati kapaciteto računalnika.

Primer si oglejmo na feromagnetnem pomnilniku, kjer so pomnilne celice feritna jedra, ki jih je možno elektromagnetno polarizirati. Ker ima vsako jedrce le dve stanji (0 ali 1) je osnova delovanja pomnilnika postavljena izključeno v binarno kodo. Kot sem že povedal, ima takšno jedrce vrednost enega bita. Ker pa je byt (vanj je možno vpisati eno številko, alfa znak ali posebni znak) sestavljen iz osem bitov + en kontrolni bit (predznak, parnost) je torej za vsak potrebnih devet jederc. Na primer če imamo pomnilnik velikosti $48 K$ / vsak $K = 1024$ bytov / imamo $48 \times 1024 = 49152$ bytov. Toliko raznih znakov lahko torej shranimo v pomnilnik $48 K$. Če pa bi hoteli vedeti koliko jederc vsebuje takšen pomnilnik, potem bi morali izračunati število bitov in sicer: $49.152 \times 9 = 442.368$ bitov / jederc = $48 K$

Pri branju neke informacije mora biti podana adresa vpisa v pomnilnik, pri pisanju pa zraven adrese še vsebina, ki se bo hranila (pisala).

Problem pa nastaja v tem, da okolje želi videti gotov predmet in končno računico koristnosti za obe strani. Težava nastane zaradi tega, ker je težko uskladiti to, kar se poraja v človeku ustvarjalcu ob priliki njegovega pojmovanja potrebe za nekim novim, ideje, kako v praksi izgleda, način realizacije, vključno vanjem svojega celotnega znanja, volje, energije, v to misel — na eni strani ter miselnost delovnega okolja, ki ga obdaja.

Ustvarjalce je treba odkrivati s strani organizacije združenega dela, jim pomagati, jih usmerjati k aktivnosti ter da jih določen sredina sprejema, ker je to eno od največjih priznanj, da ga opazi in ohrabljuje ter da mu pomaga pri realizaciji ideje ali predloga.

Ko bomo spoznali vrednost inventivne dejavnosti z vseh naštetih vidikov, bomo tudi bogatejši pri spoznanju, da smo vsi dali svoj prispevek k napredku v znanosti in družbe.

K. L.

Aritmetično enoto sestavljajo:

— aritmetični registri (shranjevanje operandov neposredno predno pred operacijo in rezultatom po njej)

— operacijsko vezje (dejanska izvršitev ustreznih operacij)

Osnovni aritmetični register — AKOMULATOR, sodeluje v večini operacij. V njem se nahaja rezultat, ki se lahko v naslednji operaciji uporabi kot nov operand, ali se njegova vsebina prenese v celice centralnega pomnilnika. Kjer so potrebni registri z večjo dolžino, se uporabi pomožni akomulator. Pri deljenju je na primer kvocient shranjen v glavnem akomulatorju, ostanek pa v pomožnem. Prestrezalni register je vez med centralnim pomnilnikom in aritmetično enoto. Preko njega potujejo vsi rezultati iz aritmetične enote v centralni pomnilnik. Operacijsko vezje v odvisnosti od tega, kakšen ukaz je bil zahtevan, odpira in zapira elektronska vrata in tako usmerja oba operanda po pravilni poti v registre. Na izhodu operacijskega vezja je zeleni rezultat.

KRMILNA ENOTA

Vsak ukaz računalniku je sestavljen iz tipa operacije in adresnega dela, ki definira operande. Adresiranje računalnikov je lahko enojno, dvojno ali trojno.

Pri enojnem adresiranju vsebuje vsak znak le eno adresu. Ker pa vsak ukaz potrebuje dva operanda, mora biti operacija definirana z dvema ukazoma.

Pri dvojnem adresiranju sta v ukazu navedeni obe adresi operandov, rezultat pa se shranja na adresu enega od operandov.

Pri trojnem adresiranju so podane tri adrese. Dve sta adresi operandov, tretja pa je adresa polja v katerem se hrani rezultat.

Prednost računalnikov z dvojnem adresiranjem je v manjšem številu ukazov za aritmetične operacije, je pa ta prostor za ostale operacije neizkoriščen.

Ukazi so shranjeni v centralnem pomnilniku in se po vrsti izvajajo tako dolgo, dokler jih kakšen ukaz logično ne postavi na kakšno drugo želeno mesto v logičnem poteku programa. Obdelava posameznih ukazov je sestavljena iz ciklov. Pripravljalni cikel poskrbi, da se prenese ukaz iz centralnega pomnilnika v instrukcijski register krmilne enote in se razdeli v sestavne dele, ti se ločeno kodirajo.

Izvršilni cikel poskrbi, da se ustreznemu operandu pokliče v pripadajoči aritmetični register in da se ustreznost operacija pravilno izvrši.

Register programskih adres vsebuje adrese ukazov, ki se morajo v danih trenutkih izvršiti. Od tu se adresa prenese v adresni register pomnilnika. Iz naslovljene pomnilne celice se vsebina ukaza prenese preko prestrezalnega registra pomnilnika v instrukcijski register krmilne enote. V tem trenutku pa začne izvajanje izvršilni del.

Programerjem dajejo velike možnosti in kombinacije različni tipi računalnikov, ti poznajo različne ukaze in formate za pisanje le teh, to pa so najrazličnejši programski jeziki in operacijski sistemi.

Glavni deli centralnega pomnilnika so:

- pomnilnik v ožjem pomenu besede
- adresni register pomnilnika
- prestrezalni register pomnilnika
- regeneracijsko vezje

Pomnilnik (feritni pomnilnik) je sestavljen iz jederc, ki jih informacijski signali, odvisno od polarizacije, polarizirajo v eni ali v drugi smeri. S tem je informacija ohranjena dokler preko nje ne zabeležimo nove informacije. V adresnem registru pomnilnika mora biti pred začetkom pomnilnega cikla shranjena adresa, ki informacijskemu signalu odpre pot med navedeno pomnilno celico in prestrezalnim registrom pomnilnika. Ob branju se informacija prenese v obratni smeri od pomnilne celice v prestrezalni register pomnilnika, od kodder lahko potuje na različna mesta v računalniku. Pri procesu branja se vsebina celice sicer poruši, vendar jo regeneracijsko vezje takoj postavi (zapiše) nazaj. Proces branja torej sestavlja tako branje, kot regeneracije (zapis). Za vpis neke informacije potrebujemo navadno več znakov. Množimo torej informacija predstavlja logično enoto in jo kot takšno obravnava tudi računalnik, imenujemo pa jo računalniška beseda. Glede na dolžino besede ločimo računalnike s stalnim številom znakov v besedi, ali pa računalnike s spremenljivim številom znakov v besedi.

ARITMETIČNA ENOTA

V tej enoti se vršijo aritmetične, logične in primerjalne operacije. Osnova vseh operacij je seštevanje. Tako predstavljajo osnovne operacije/ odštevanja, množenja in deljenja le načini seštevanja.

Odštevanje se izvrši s seštevanjem operandov nasprotnega predznaka, množenje temelji na osnovni večkratnega seštevanja, delimo pa tako, da večkrat odštevamo. Osnovni sestavni deli računalnika — logični elementi, ki izvršujejo operativne negacije, konjunkcije in disjunkcije, pa dajejo možnosti enostavne izvedbe logičnih operacij. Primerjalne operacije pa temeljijo na primerjavi dveh vrednosti operandov. Ker se števila v računalniku lahko shranjujejo v različnih oblikah, se operacije med števili razlikujejo. Tako je pri množenju celoštevilih števil potrebno zmnožiti vsebino obeh besed, medtem ko pri množenju dveh realnih operandov množimo le obe mantiji, eksponenta pa se mora sešteti. Splošno razlikujemo tri vrste aritmetike:

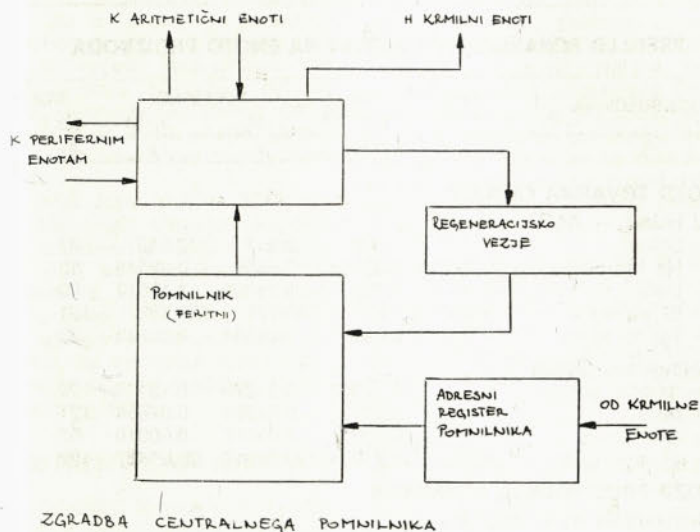
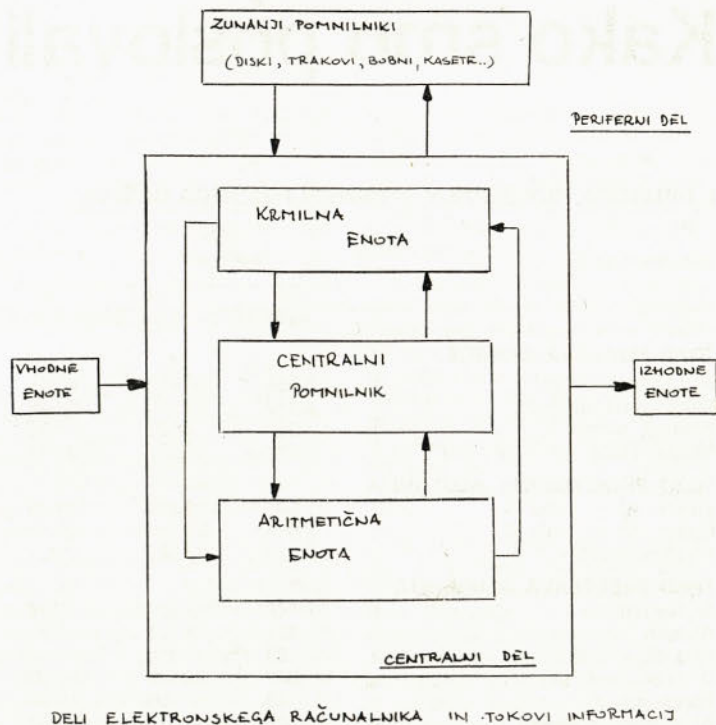
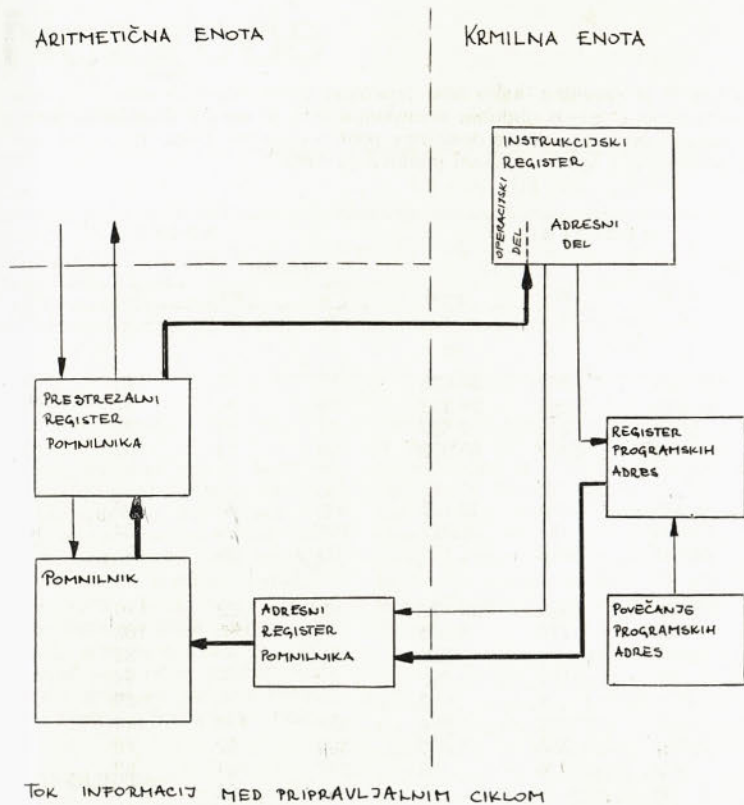
- operacije celoštevilnih binarnih števil
- operacije realnih števil
- operacije binarno kodiranih dekadnih števil

(Nadaljevanje s 5. strani)

pomeni, ko govorimo o načinu obračuna koristnosti predloga, razdelave ali realizacije v področju inventivne dejavnosti, moramo upoštevati postopke usklajevanja.

Posebno je potrebno poudariti, da vsak površen in enostranski pristop k problemu načina obračuna koristnosti predloga lahko povzroči negativne posledice pri uveljavljanju inventivne dejavnosti.

Delavec, ki z inovacijo, racionalizacijo ali z drugo obliko ustvarjanja pri delu z družbenimi sredstvi prispeva k povečanju dohodka temeljne organizacije, ima pravico do posebnega plačila v tej osnovni organizaciji pod pogoji, ki so določeni v samoupravnem aktu oziroma v skladu z zakonom. V večini primerov je največje zadovoljstvo in priznanje delavcu, ki se mu omogoči, da realizira svojo idejo, ko doživi sebe v tem, kaj je ustvaril, odkril ali doprinesel k splošnemu napredku družbe, v kateri živi in dela.

STOJAN KERBLER

Koline

Osmega decembra je bila v Ptuj v razstavnem paviljonu Dušana Kvedra otvoritev razstave fotografij »Koline« Stojana Kerblerja.

»S kolinami je Kerbler ostal zvest svetu in ljudem, ki jih najraje fotografira, Haložam in Haložanom, pa tudi ljudem z Dravskega polja. Kot samostojen ciklus so bile Koline prvič predstavljene marca letos v mariborskem razstavišču Rotovž. Na obeh predstavitvah so vzbudile veliko pozornosti. Tema sama je dokaj nenavadna, sama na sebi vzbuja celo neprijetne občutke, čeprav v likovni umetnosti ni novost.

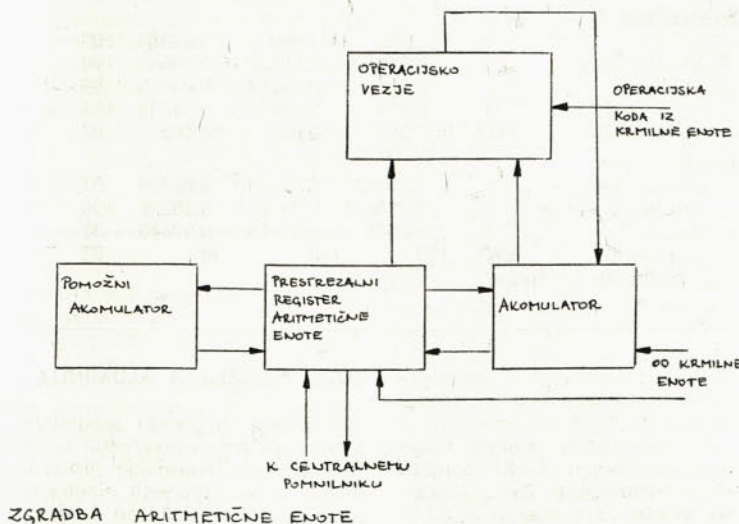
Kerbler je pri delu izhajal iz dokumentarnega prikaza vsakotletnega in življenjsko pomembnega kmečkega opravila, ki se ga v odročnejših krajih drži nekaj etnološko še posebno zanimivih

običajev. Navsezadnje je Kerblerja pri fotografiranju v Haložah vedno vodila tudi želja, iztrgati pozabi svet, ki odmira. Ker se je znal odreči sentimentalnosti in folkloristiki, je tudi s tega zornega kot prepričljiv opazovalec svojega rojstnega okolja. Dokumentarnost pa ob vseh drugih vidikih vendarle ostaja manj pomembna. Na prvem mestu je nedvomno Kerblerjev likovni jezik, ki dosega prav v tej seriji nove kvalitete. Kerblerjeva likovna govorica je stroga in prečiščena...

Koline so smiselno nadaljevanje prejšnjih Kerblerjevih ciklov s katerim je predstavil haloški svet in njegove prebivalce. Z vidika fotografskega izraza, likovnega jezika in vsebinskega sporočila pa pomenijo Koline dograjevanje njegove umetniške osebnosti.

Marjeta CIGLENEČKI

Ob otvoritvi

Kako smo poslovali

Iz tabele I in II je razvidno, kako smo poslovali v mesecu novembru. Kolona javi s proizvodnjo v istem obdobju preteklega leta in odnos dosežene proizvodnje v tabeli I prikazuje odnos dosežene proizvodnje tekočega leta v primerjavi z letnim planom poslovanja 1982.

I. DINAMIKA PROIZVODNJE — INDEKSI FIZIČNEGA OBSEGA

ROZD/PROIZVOD	Enota mere	Plan poslovanja		DOSEŽENO				INDEKS			
		XI	I—XI	1981		1982		1982:1981		1982	
				XI	I—XI	XI	I—XI	7:5	8:6	7:3	8:2
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
TOZD TOVARNA GLINICE											
Al hidrat — Al 203	t	8.662	96.450	8.769	101.385	10.041	94.626	115	93	116	98
Kalcinirana glinica	t	8.412	93.650	8.546	96.516	8.198	94.533	96	98	97	101
Prodani hidrat	t	260	2.895	236	4.252	205	2.527	87	59	79	87
Skupaj (kalc. gl. + pr. hid.)	t	8.672	96.545	8.782	100.768	8.403	97.060	96	96	97	101
TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA											
Elektr. Al — Hala A	t	1.646	18.324	1.629	18.478	1.754	19.155	108	104	107	105
Elektr. Al — Hala B	t	2.046	22.781	2.115	23.295	2.131	23.287	101	100	104	102
Anodna masa	t	2.210	23.685	2.921	24.181	2.020	23.126	69	96	91	98
TOZD PREDELAVA ALUMINIJA											
Al formati	t	1.448	18.561	2.784	24.469	1.680	20.139	60	82	116	109
Al žica	t	434	3.703	26	26	719	5.163	—	—	166	139
Al trak — ozki	t	60	370	—	—	31	256	—	—	52	69
Al trak — široki	t	547	5.164	27	27	512	5.502	—	—	94	107
Rondelice	t	16	90	—	—	4	13	—	—	25	14
Al zlitine: gnetne	t	537	5.977	331	5.261	772	5.764	233	110	144	96
livarske	t	735	8.183	357	12.001	356	6.255	100	52	48	76
Predzlit.: lastna poraba	t	92	1.023	35	709	76	716	217	101	83	70
za prodajo	t	—	—	48	85	—	79	—	93	—	—
Drogi za kline	t	9	99	14	89	9	74	64	83	100	75
Stikaia	t	1	16	—	5	—	46	—	920	—	287
LIVARNA SKUPAJ	t	3.879	43.186	3.622	42.672	4.159	44.007	115	103	107	102
Pretapljanje Al	t	615	6.954	50	488	824	7.318	—	—	132	105

TOZD TOVARNA GLINICE

V mesecu novembru smo proizvedli 10.041 t Al hidrata Al 203, kar je za 1.379 ton več kot smo planirali v letnem planu poslovanja (indeks 116) in 1.272 ton več kot isti mesec preteklega leta (indeks 115). V času od januarja do novembra znaša proizvodnja 94.626 ton, kar pomeni, da nismo dosegli planirane proizvodnje za 1.824 ton oz. 2 %, glede na lansko proizvodnjo v istem obdobju pa smo proizvedli 6.759 ton oz. 7 % manj.

Proizvodnja kalcinirane glinice znaša v novembru 8.198 ton in je za 214 ton manjša od planirane (indeks 97), proizvodnja Al hidrata za prodajo pa znaša 205 ton in je za 55 ton manjša od planirane (indeks 79). Skupna proizvodnja (kalcinirana glinica in prodani hidrat) je v novembru dosežena z 8.403 ton in ne dosega planirane proizvodnje za 269 t oz. 3 %, proizvodnje v istem mesecu preteklega leta pa ne dosega za 397 ton oz. 4 %. V obdobju I—XI znaša skupna proizvodnja 97.060 ton, to je 515 ton več kot smo načrtovali (indeks 101) in 3.708 ton manj kot v istem obdobju preteklega leta (indeks 96).

Iz tabele II je razvidno, da smo pri proizvodnji Al hidrata Al 203 v obdobju I—XI porabili glede na planirano porabo 99 % boksita in Na hidroksida, 94 % pare, 110 % električne energije in 62 % žganega apna.

Pri proizvodnji kalcinirane glinice smo od januarja do novembra porabili 101 % mazuta, 115 % pare, 62 % Al fluorida in 97 % električne energije v primerjavi s planirano porabo.

TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA

V mesecu novembru smo v hali A proizvedli 1.754 ton elektrolitskega Al, to je 108 ton več kot smo planirali (indeks 107) in 125 ton več kot isti mesec preteklega leta (indeks 108). Kumulativna proizvodnja od I—XI znaša 19.155 ton in presega planirano proizvodnjo v letnem planu poslovanja za 831 ton oz. 5 %, od lanske proizvodnje v istem obdobju pa je večja za 677 ton oz. 4 %.

V hali B smo v novembru proizvedli 2.131 ton elektrolitskega Al in s tem presegli planirano proizvodnjo za 85 ton (indeks 104), proizvodnjo v istem mesecu preteklega leta pa za 16 ton (indeks 101). Od januarja do novembra znaša proizvodnja v hali B 23.287 ton in je za 506 ton večja od planirane (indeks 102). Kumulativna proizvodnja hale A in B znaša 42.442 ton in presega načrtovano proizvodnjo za 1.337 oz. 3 %.

V hali A smo v obdobju I—XI porabili 99 % anodne mase, 89 % kriolita, 107 % Al fluorida in 98 % električne energije glede na planirano porabo. V hali B je od začetka leta do konca novembra poraba anodne mase in električne energije manjša za 1 %, kriolita za 6 %, poraba Al fluorida pa je večja za 1 % od planirane porabe.

Proizvodnja anodne mase znaša v novembru 2.020 ton, to pomeni, da nismo dosegli planirane proizvodnje v letnem planu poslovanja za 190 ton (indeks 91), proizvodnje v istem mesecu preteklega leta pa nismo dosegli za 901 tona (indeks 69).

Kumulativna proizvodnja anodne mase znaša 23.126 ton in je manjša od planirane za 559 ton

II. PREGLED PORABLJENIH SUROVIN NA ENOTO PROIZVODA

TOZD/SUROVINA	Enota mere	Plan poslovanja	DOSEŽENO		INDEKS	
			XI	I—XI	4:3	5:3
1	2	3	4	5	6	7
TOZD TOVARNA GLINICE						
Al hidrat — Al₂O₃						
— boksit	t *	2,560	2,217	2,545	87	99
— Na hidroksid	t *	0,09609	0,0559	0,09545	58	99
— para	t	4,450	3,99602	4,19812	90	94
— El energija	kWh	323,256	325,121	355,389	101	110
— žgano apno	t	0,042	0,01384	0,02613	33	62
Kalcinirana glinica						
— tekoče gorivo	t	0,12083	0,13226	0,12149	109	101
— para	t	0,0403	0,04879	0,04654	121	115
— Al fluorid	t	0,00026	0,00017	0,00016	65	62
— el. energija	kWh	32,23009	32,78917	31,21487	102	97
TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA						
Elektrolitski Al — hala A						
— glinica	t	1,920	1,91989	1,91985	100	100
— anodna masa	t	0,585	0,58328	0,57919	100	99
— kriolit	t	0,035	0,02882	0,03106	82	89
— Al fluorid	t	0,035	0,03789	0,03736	108	107
— el. energija	kWh	18,037	17,523	17,635	97	98
Elektrolitski Al — hala B						
— glinica	t	1,920	1,920	1,91990	100	100
— anodna masa	t	0,570	0,56837	0,56647	100	99
— kriolit	t	0,035	0,02804	0,03285	80	94
— Al fluorid	t	0,035	0,03955	0,03533	113	101
— el. energija	kWh	17,357	16,832	17,165	97	99
Anodna masa						
— petrolkoks	t	0,67165	0,65477	0,62884	97	94
— katranska smola	t	0,338015	0,35908	0,33229	106	98
— mazut	t	0,0048	0,00158	0,00348	33	73
— el. energija	kWh	150	140	130	93	87
* programiran normativ						

oz. 2 %, proizvodnje v istem obdobju preteklega leta pa nismo dosegli za 1.055 ton oz. 4 %.

Pri proizvodnji anodne mase smo v obdobju I—XI porabili 94 % petrolkoks, 98 % katranske smole, 73 % mazuta in 87 % električne energije.

TOZD PREDELAVA ALUMINIJA

V livarni in obratu predelave smo v novembru proizvedli 4.159 ton različnih livarniških proizvodov in s tem presegli planirano proizvodnjo za 280 ton (indeks 107), glede na isti mesec pre-

Nezgode

V SEPTEMBRU 1982

	Na delo	Na poti	Skupaj
TOZD GLINICA	2	0	2
TOZD PROIZVODNJA Al	6	2	8
TOZD PREDELAVA Al	10	0	10
TOZD VZDRŽEVANJE	4	1	5
S K U P A J :	22	3	25

Vzroki nezdod:

kolo, katodna omara, ostri robovi — pločevina, neustrezna zaščitna rokavica, železniška tračnica, stojalo za črp. lonec, tekoči al., horizontalni livni stroj, al. odlitki, tekoči aluminij, vertikalni livni stroj, livni stroj, leseni drog, motorno kolo, osebni avtomobil, prebijalec skorje, ročni prebijač — orodje, traktor, pnevmatski prebijač, ločilno stikalo, Beth filter in transportni polž.

TOZD GLINICA

1. Leskovar Franc, mat. št. 5467, roj. 17. 8. 1949, stanujoč Kidričevo 60, zaposlen v TOZD Glinica — beli del, se je poškodoval 16. septembra. Ponesrečenec je z grebljico nasipaval transportni polž s hidrantom. Pri hoji po rešetki nad polžem mu je leva noga zdrsnila skozi rešetko do polža, pri čemer ga je ta stisnil ob svoje ohišje. Utrpel je močno stisnjenje prstov leve noge.

2. Hliš Jože, mat. št. 5785, roj. 10. 10. 1956, stanujoč Popovci 14 a, zaposlen v TOZD Glinica — beli del, se je poškodoval 19. septembra. Pri pregledu stresalne naprave Beth Filtra v skladišču glinice je nehote prijel za ročnico za odpiranje loput katera mu je stisnila prstanec in mezinca leve roke.

TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA

1. TERBUC Franjo, mat. št. 105, roj. 2. 4. 1934, stanujoč Kidričevo 2, zaposlen v TOZD Proizvodnja aluminija — anodna masa, se je poškodoval 8. septembra. Pri izklapljanju ločilnega stikala je zaradi preboja dušilke stekel tok povratno iz HB, zato je prišlo pri izklapljanju do el. toka pri čemer je ponesrečenec utrpel poškodbo oči — blisk ultravioletnih žarkov.

2. Jagušič Miroslav, mat. št. 5826, roj. 22. 10. 1958, stanujoč Gorišnica 180, zaposlen v TOZD

teklega leta pa je večja za 1.335 ton oz. 3 %.

V novembru smo pretopili 824 ton Al za tuje naročnike, to pomeni, da smo presegli plan pretapljanja za 199 ton (indeks 132). V obdobju I—XI smo pretopili 7.318 ton aluminija in presegli plan za 364 ton (indeks 105), pretapljanje v istem obdobju preteklega leta pa smo presegli za 6.830 ton.

Proizvodnja aluminija Hala B, se je poškodoval 4. septembra. Pone srečenec je pripeljal prebijalec skorje do 509 celice ob kateri je ležal drog za ugašanje a. efekta. Pri vožnji je s kolesom zadel v drog in mu je krmilo sunkovito zasukalo, tako da ga je prečka udarila po zapestju leve roke.

3. Kelc Milan, mat. št. 4069, roj. 30. 4. 1952, stanujoč Gruškovec 80, zaposlen v TOZD Proizvodnja aluminija Hala A, se je poškodoval 3. septembra. Ponesrečenec je vozil traktor za prevoz aluminija. Pri obračanju v livarni je s kolesom zapeljal na al. odlitek, pri tem mu je iztrgalo krmilo iz rok in ga udarilo po zapestju desne roke.

4. Tašner Franc, mat. št. 2409, roj. 9. 10. 1937, stanujoč Janežovski vrh 35, zaposlen v TOZD Proizvodnja aluminija Hala A, se je poškodoval 13. septembra. Pone srečenec je šel po grebljico, da bi z njo odstranil spoj. Na poti do 205 celice se je spotaknil ob ročni prebijač in padel, pri tem si je poškodoval levo nogo v gležnju.

5. Kirbiš Franc, mat. št. 2173, roj. 18. 2. 1930, stanujoč Prepolje 10, zaposlen v TOZD Proizvodnja aluminija Hala B, se je poškodoval 7. septembra. Ponesrečenec je peljal prebijalec do 535 celice, da bi prebil skorjo. Med vožnjo je z glavo — sekačem zadel ob repetko, pri čemer se je gibljivi del sunkovito zavrtel, ponesrečenca pa je levo nogo v gležnju stisnilo med konstrukcijo in vrtljivi del.

6. Predikaka Stanko, mat. št. 3599, roj. 14. 9. 1931, stanujoč Stogovci 2, zaposlen v TOZD Proizvodnja aluminija — Hala B, se je poškodoval 3. septembra. Ponesrečenec se je peljal z mopedom na delo. Nasproti je pripeljal voznik osebnega avtomobila pri čemer je prišlo do čelnega trčenja. Ponesrečenec je utrpel poškodbo medenice in obeh nog.

7. Kojc Ivan, mat. št. 1420, roj. 19. 2. 1931, stanujoč Zg. Pristava 47, zaposlen v TOZD Proizvodnja aluminija Hala A, se je poškodoval 20. septembra. Ponesrečenec se je peljal iz službe proti domu na odcepu ceste Kidričevo — Apače ga je pretesno prehitel mopedist, zaradi česar je prišlo do trčenja, pri tem je ponesrečenec padel.

8. Štefančič Franc, mat. št. 3795, roj. 25. 3. 1946, stanujoč Kidričevo 20, zaposlen v TOZD Proizvodnja aluminija Hala B, se je poškodoval 28. septembra. Po-

nesrečenec je s pnevmatskim prebijalcem skorje ugaševal anodni efekt na 546 celici. Po končanem prebijanju je pri sestopu s prebijalca stopil na leseni drog in si pri tem spahnil desno nogo v kolenu.

TOZD PREDELAVA ALUMINIJA

1. Purg Igor, mat. št. 6087, roj. 24. 3. 1964, stanujoč Lešje 21, zaposlen v TOZD Predelava aluminija, Nova livarna, se je poškodoval 8. septembra. Pri rezanju brame za vlečenje žice je ponesrečenec utrpel opeklino po laktu desne roke.

2. Podgoršek Franc, mat. št. 2449, roj. 1. 12. 1936, stanujoč Dežno 4, zaposlen v TOZD Predelava aluminija — livarna, se je poškodoval 1. septembra. Pri nastavljanju liva okroglic ϕ 192 je nastavek zastal v kokili, zato je s klavdom udaril po nosilcu, pri tem je prišlo do eksplozije in je ponesrečenec utrpel opeklino po čelu, kljub uporabi ščitnika za obraz.

3. Prevolšek Jože, mat. št. 5461, roj. 21. 2. 1960, stanujoč Dežno 45, zaposlen v TOZD Predelava aluminija — livarna, se je poškodoval 20. septembra. Ponesrečenec je s sodelavcem ročno nakladal odpadne al. odlitke. Med dvigovanjem odlitkov se je odtrgal nastavek za katerega je držal, pri tem pa mu je stisnilo sredinec desne roke.

4. Bauman Avgust, mat. št. 4903, roj. 28. 7. 1947, stanujoč Kolarovec, zaposlen v TOZD Predelava aluminija — livarna, se je poškodoval 21. septembra. Pri nastavljanju liva okroglic ϕ 192 je prišlo do eksplozije. Pri tem je tekoči aluminij ponesrečenca obrizgal po obrazu in desnem očesu, kljub uporabi ščitnika za obraz.

5. Strelec Jakob, mat. št. 3079, roj. 28. 4. 1938, stanujoč Bukovci 14, zaposlen v TOZD Predelava aluminija — livarna, se je poškodoval 23. septembra. Delovna nezdoda se je pripetila pri nastavitvi kokile ϕ 230, je prišlo do izbruha tekočega aluminija. Ponesrečenec je utrpel opeklino po čelu in nad zapestjem leve roke.

6. Krajncič Jože, mat. št. 5899, roj. 5. 3. 1957, stanujoč Mestni vrh 118, zaposlen v TOZD Predelava aluminija — nova livarna, se je poškodoval 18. septembra. Pri vlišanju lonca v S-1 mu je talina zatekla izza hlačnice v čevljev desne noge. Utrpel je opeklino gležnja desne noge.

7. Žveglja Janez, mat. št. 4255, roj. 27. 5. 1953, stanujoč Kajuhova 1, zaposlen v TOZD Predelava aluminija — livarna, se je poškodoval 10. septembra. Ponesrečenec je nakladal okroglice ϕ 130 na vilice viličarja. Med delom so se okroglice vsule in pri tem ponesrečenca stisnile sredinec in prstanec leve roke.

8. Černejšek Maks, mat. št. 4545, roj. 6. 10. 1950, stanujoč

Pečke 39, zaposlen v TOZD Predelava aluminija — livarna, se je poškodoval 25. septembra. Pri vlišanju na horizontalnem livnem stroju je prišlo do eksplozije in je ponesrečenec utrpel lažjo opeklino po vratu.

9. Bauman Miroslav, mat. št. 4660, roj. 30. 6. 1946, stanujoč Turški vrh 12, zaposlen v TOZD Predelava aluminija — livarna, se je poškodoval 21. septembra. Pri nastavljanju liva okroglic ϕ 192 je prišlo do eksplozije. Pri tem je tekoči aluminij ponesrečenca obrizgal po obrazu in desnem očesu, kljub uporabi ščitnika za obraz.

10. Belšak Vlado, mat. št. 5516, roj. 3. 6. 1960, stanujoč Janški vrh 48, zaposlen v TOZD Predelava aluminija — livarna, se je poškodoval 23. septembra. Ponesrečenec je polnil 6 F peč. Pri zapenjanju lonca na stojalo mu je stisnilo mezinca desne roke med lonca in spono stojala.

TOZD VZDRŽEVANJE

1. Gorišek Boris, mat. št. 5684, roj. 31. 8. 1964, stanujoč Skrblje 3, zaposlen v TOZD Vzdrževanje — gradbeno, se je poškodoval 13. septembra. Pri nakladanju železniških tračnic na vozček mu je ena izmed tračnic, ki je ležala na tleh prevrnila na peto (gleženj) leve noge. Ponesrečenec je utrpel lažjo poškodbo.

2. Zemljič Avgust, mat. št. 1344, roj. 17. 7. 1933, stanujoč Dr. Osvalda 11, Ormož, zaposlen v TOZD Vzdrževanje — strojno, se je poškodoval 21. septembra. Delovna nezdoda se je pripetila v kotlarni. Pri varjenju nad glavo v kramerjevem mlinu mu je padel delec vroče žilindre za rokav. Poškodovanec je utrpel opeklino po desni roki in obrazu. Vzrok: Neuporaba varilnih rokavic.

3. Fajfarič Anton, mat. št. 1337, roj. 22. 4. 1926, stanujoč Gajzerjeva 5, zaposlen v TOZD Vzdrževanje — strojno, se je poškodoval 20. septembra. Delovna nezdoda se je pripetila v strojni delavnici glinice. Pri prenosu pločevine si je porezal sredinec na desni roki. Vzrok: Uporaba raztrganih rokavic.

4. Fruk Mirko, mat. št. 2927, roj. 12. 2. 1961, stanujoč Apače 212, zaposlen v TOZD Vzdrževanje — strojno, se je poškodoval 15. septembra. Delovna nezdoda se je pripetila v strojni delavnici aluminija. Pri vstavljanju priprave za ravnanje katodne omare mu je stisnilo prst sredinec na levi roki.

5. Zupanič Silva, mat. št. 4019, roj. 31. 12. 1937, stanujoča Kidričevo 14, zaposlena v TOZD Vzdrževanje — elektro, se je poškodovala 30. septembra. Pri vzpenjanju na kolo pri vratarnici v TGA ji je s pedala spodrsnilo pri čemer je izgubila ravnotežje ter je padla. Pri padcu si je poškodovala gleženj leve noge.

	Na delu	Na poti	Skupaj
TOZD GLINICA	2	0	2
TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA	5	1	6
TOZD PREDDELAVA ALUMINIJA	2	0	2
TOZD VZDRŽEVANJE	2	3	5
SKUPAJ:	11	4	15

Vzroki nezgod:

ročno orodje, brusilni stroj, osebni faktor, moker hodnik, cestišče, vertikalni livni stroj, livni stroj, el. celica, tekoča smola, žel. vagon, prebijalec skorje, tokovodnik el. celice, spolsko stopnišče.

TOZD GLINICA

1. Smiljan Jakob, mat. št. 706, roj. 29. 4. 1929, stanujoč Golobova 6, zaposlen v TOZD Glinica — beli del, se je poškodoval 15. oktobra. Ponesrečenec je z jekleno grebljico zgrebel hidrat v transportne polže, pri čemer se mu je grebljica zataknila za rob rešetke. Pri močnejšem potegu se je nepričakovano udaril z zgornjim koncem ročaja nad desnim očesom. Utrpel je vrezino.

2. Nedog Miran, mat. št. 5960, roj. 28. 9. 1061, stanujoč Kicar 78, zaposlen v TOZD Glinica, se je poškodoval 2. oktobra. Delovna nezgoda se je pripetila na dekantaciji. Ponesrečenec se je pri vohodu v komandni prostor spotaknilo na mokri stopnici, ter je pri tem padel. Pri padcu je ponesrečenec udaril z desno roko po betonu. Utrpel je lažjo poškodbo na zapetju desne roke.

TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA

1. Horvat Ivan, mat. št. 4187, roj. 8. 6. 1953, stanujoč Zg. Hajdina 201 a, zaposlen v TOZD Proizvodnja aluminija Hala A, se je poškodoval 27. oktobra. Ponesrečenec je stopil na stopnico anodnega plašča, da bi pritrtil spono na klinu, pri tem pa se je stopnica upognila in je ponesrečenec z desno nogo zdrsil in topilo.

2. Arnuš Franc, mat. št. 5410, roj. 1. 10. 1059, stanujoč Poštna 1 a, zaposlen v TOZD Proizvodnja aluminija Hala A, se je poškodoval 19. oktobra. Ponesrečenec je na 119 el. celici zategaval spono anodnega klina, med tem pa je iz sosednje luknje brizgnila tekoča smola, ki je ponesrečenca opekla po levi roki in obrazu.

3. Lazar Rudolf, mat. št. 1595, roj. 4. 8. 1932, stanujoč Sodinci 63, zaposlen v TOZD Proizvodnja aluminija, se je poškodoval 25. oktobra. Pri sestopu iz vlaka na železniški postaji v Kidričevem je nerodno stopil ter si zvil gleženj leve noge. Čuti močno bolečino.

4. Lebar Anton, mat. št. 4190, roj. 5. 1. 1051, stanujoč Kidričevo 29, zaposlen v TOZD Proizvodnja aluminija Hala A, se je poškodoval 7. oktobra. Ponesrečenec je na 223 celici dodajal anodno maso v anodo. Pri sestopu s plašča se je spotaknil in padel. Pri padcu si je poškodoval koleno desne noge in kazalec desne roke.

5. Strajnshek Ivan, mat. št. 6015, roj. 18. 8. 1945, stanujoč Njiverce n. h., zaposlen v TOZD Proizvodnja aluminija, se je poškodoval 25. oktobra. Ponesrečenec je hotel prestaviti prebijalec skorje v strojni delavnici, kjer mu je onemogočal tovor do peskalnega stroja. Pri sklopu vožnje mu je kolo lomilca stisnilo prste desne noge.

6. Vidovič Anton, mat. št. 4454, roj. 13. 12. 1955, stanujoč Kidričevo 9, zaposlen v TOZD Proizvodnja aluminija Hala A, se je poškodoval 7. oktobra. Ponesrečenec je šel na 412 celico iz B strani na A stran. Tokovodniki so bili nizko in se je ponesrečenec sklonil pri čemer mu je čelada padla z glave. Ko pobral čelado in se vzravnal je z glavo udaril v drugi tokovnik in utrpel lažjo poškodbo.

TOZD PREDDELAVA ALUMINIJA

1. Ivančič Franc, mat. št. 3836, roj. 23. 1. 1947, stanujoč Lovrenc na Dr. p., zaposlen v TOZD Predelava aluminija — livarna, se je poškodoval 27. oktobra. Pri nastavljanju brame 1150/406 je prišlo do manjše eksplozije na 2 B vertikalne livnem stroju in je ponesrečenca opeklo po zapetju leve roke.

2. Sardinšek Anton, mat. št. 3277, roj. 17. 1. 1941, stanujoč Apače 241, zaposlen v TOZD Predelava aluminija — nova livarna, se je poškodoval 21. oktobra. Delovna nezgoda se je pripetila v novi livarni. Ponesrečenec se je pri posluževanju livnega stroja za široki trak udaril z levo nogo v livno korito, ki je bilo odloženo po tleh. Utrpel je lažjo poškodbo gležnja. Vzrok: Neurejenost, založenost delovnega mesta.

TOZD VZDRŽEVANJE

1. Šimenko Edvard, mat. št. 5683, roj. 6. 3. 1951, stanujoč Brstje 10, zaposlen v TOZD Vzdrževanje — strojno, se je poškodoval 13. oktobra. Pri izbijanju sornika iz puše iz livnega tulca mu je kladivo spodrsnilo z izbičjača pri čemer se je udaril po palcu leve roke.

2. Turk Vilko, mat. št. 5518, roj. 8. 6. 1959, stanujoč Lovrenc na Dr. p. 67, zaposlen v TOZD Vzdrževanje — strojno, se je poškodoval 2. oktobra. Nezgoda se je pripetila v strojni delavnici glinice. Pri brušenju cevi na stabilnem brusilnem stroju se mu je spodrsnila cev ob brusilnem koritu, ter si pri tem obrusil palec na desni roki. Vzrok: Opletanje brusne plošče.

3. Salamun Milan, mat. št. 4274, roj. 7. 1953, stanujoč Podvinci 118, zaposlen v TOZD Vzdrževanje — elektro, se je poškodoval 26. oktobra. Ponesreče-

neč je pri sestopu z avtobusa na avtobusni postaji Kidričevo (pred TGA) nerodno stopil pri čemer si je zvil koleno leve noge.

4. Mesarič Stanko, mat. št. 4681, roj. 1. 4. 1955, stanujoč Kidričevo 23, zaposlen v TOZD Vzdrževanje — strojno, se je poškodoval 27. oktobra. Delovna nezgoda se je pripetila v sanitarni l. Pri hoji po hodniku mu je spodrsnilo na mokrem betonu, ter je pri tem padel. Pri padcu si je poškodoval desno koleno.

5. Ernecl Drago, mat. št. 5553, roj. 15. 10. 1953, stanujoč Aškerčeva 6, zaposlen v TOZD Vzdrževanje — avtomacija, se je poškodoval 6. oktobra. Delovna nezgoda se je pripetila na poti na delo. Pri prečkanju cestišča na avtobusni postaji mu je spodrsnilo in si je pri tem zvil levo nogo v gležnju.

Frančka Zajšek

Darovanje krvi je odraz človečnosti

V našem glasilu smo že pisali o krvodajalcih oziroma boljše rečeno o humanih ljudeh, ki so svojo dragoceno življensko tekočino vedno in ob vsakem času pripravljali darovati tistemu, ki mu lahko morda celo rešijo življenje. Prav glede na to, da je v naši delovni organizaciji precejšnje število krvodajalcev (čeprav bi jih bilo lahko še mnogo več) menim, da le tej humanitarni akciji — krvodajalstvu, posvetimo nekaj vrstic na straneh našega Aluminija.

Vsi se namreč moramo zavdati, da je skrb za lastno zdravje, ne le pravica, temveč tudi dolžnost in obveznost. Zamisel pretakanja krvi iz človeka v človeka je menda prav tako stara kot samo človeštvo, čeprav je logično tehnična izvedba skoza čas doživljala različne oblike. Mnogi starejši krvodajalci se še vsekakor spominjajo časov, ko se je tudi pri nas dajanje krvi plačevalo z denarjem. Toda to je bilo le nekaj časa, kajti našemu samoupravnemu in družbenemu sistemu odgovarja danes edinole brezplačno, anonimno in seveda prostovoljno darovanje krvi, saj prav krvodajalstvo temelji na nam svojevrstnem humanizmu in zavesti človeške solidarnosti. Kri prav gotovo ni nobeno zdravilo, ki bi ga bilo moč kupiti v naših lekarnah bodisi na recept ali brez njega, pa prav zato mora vsak človek skrbeti zase in za sočloveka in prispevati svoj del krvi takrat, ko je zdrav, da jo bo imel na voljo v zadostni količini takrat, ko je bo potreben. Prav gotovo se prav tega zavedajo tudi mnogi naši krvodajalci — humanisti in ljudje, ki znajo ceniti tako svoje, kot tudi zdravje svojega sotovariša, sodelavca, znanca ali tudi neznanca, ki je take po-

moči nujno potreben. Nikoli ne smemo pozabiti tudi tega, da je naš pokojni tovariš Tito ob raznih prilikah naglašaval prav potrebo po dobro organizirani krvodajalski službi, ki ima svoje svetle tradicije že iz časov narodnoosvobodilne vojne, ko se je kri masovno darovala pod geslom »KRI ZA JUNASKO KRI«. Mnogokrat je tovariš Tito zelo rad pohvalil krvodajalce oz. boljše rečeno darovalce krvi in njihove organizatorje ter tudi pozval vse zdrave državljanke med darovalce krvi — kar nas seveda nekako tudi obvezuje, predvsem še, če se zavedamo, da je darovanje krvi pravi odraz človečnosti in nedvomno eno od meril za našo osveščenost in solidarnost do sebe in drugih. Razširitev vrst darovalcev krvi mora postati vodilo in skrb vsakogar, ki mu je zdravje drago in ki se zaveda splošne koristi za naš narod. Široko zasnovano krvodajalstvo bistveno doprinaša k vseljudski pripravljenosti tudi iz vidika »Nič nas ne sme presenetiti«. Vemo, da dobro in široko organizirano krvodajalstvo krepi tudi naš obrambni potencial, ki mora brezplačno temeljiti na široki bazi darovalcev, torej boljše rečeno na velikem številu novih darovalcev ter zajema vsakogar, ki je zdrav in sposoben za darovanje krvi, kar seveda sodi v preddelo zdravnika, ki vsakogar pred odvzemom krvi dobro pregleda in ima že tukaj krvodajalec dobro kontrolno nad svojim zdravstvenim stanjem.

Naši krvodajalci so bili dosejaj ne le precej številčni in tudi mnogi z velikim številom dajanja krvi, ampak so bili za svoje humano dejanje tudi pohvaljeni, kot eden izmed zelo dobrih krvodajalskih aktivov v delovnih organizacijah. Na to smo lahko vsi skupaj še kako ponosni, da imamo v naši sredini med nami toliko darovalcev krvi. Pri vsem tem pa vsekakor ni v redu, če eni tako marljivo darujejo svojo dragoceno življensko tekočino za rešitev mnogih življenj, medtem pa mnogo delavcev in tudi občanov nezainteresirano ob strani opazuje te humane ljudi. Vsi skupaj moramo namreč vedeti tudi to, da naši bolniki potrebujejo kri skozi vse leto, zato moramo tudi ne le pri nas v delovni organizaciji, ampak tudi drugod skrbeti za vsevečji priliv novih darovalcev krvi. Darovanje krvi ne sme zavirati delovnega procesa, ampak ga dopolnjevati s tem, da vrača v delovne organizacije vse tiste, ki se brez potrebne krvi ne bi sicer več vrnili na svoja delovna mesta ali k svojim družinam. Pri nas smo tudi ponosni na dobro delovanje krvodajalskega odbora ali krvodajalske sekcije (kakorkoli že), pa bi bilo zaželjeno, da bi se taki krvodajalski odbori formirali tudi v vseh ostalih delovnih organizacijah v krajevnih skupnostih, kjer še le-ti ne obstojajo. Razumljivo pa bi morali — oziroma lahko rečemo »morajo« biti deležni vse podpore svojih sindikatov, ZK, RK, obratovodij ter vseh vodilnih sil v podjetjih kot tudi v krajevnih skupnostih.

Ne vem sicer koliko krvi kje rabijo letno, toda v neki reviji sem svoj čas našel podatek, da

Obisk pri upokojencu

Štirje dnevi novemberskih praznikov so nam omogočili, da je bilo malo več časa za počitek. Vsak si je pač razporedil termine po času in možnostih. Lepo in dostojno je, da tako pomemben dan, kot je dan republike, res proslavimo slavnostno in svečano. Zaradi znanih vzrokov si človek ne more privoščiti počitka kje daleč proč od svojega vsakdanjega bivališča. Lepo je tudi obiskati svoje sorodnike, znanca, prijatelje in sodelavce. Vsi ti so povečini bliže in obisk ne zahteva preveč časa in materialnih stroškov. Tako sem se tudi jaz odločil, da bom en dan naših praznikov izkoristil za obisk svojega dobrega sodelavca — mojstra, ki je že lep čas v zaslužnem pokoju. Odločitev je bila pravilna, saj je bil obisk pravo presenečenje in veselje vsem.

Z ženo sva se odpeljala mimo Ptujja proti Ormožu. Ne preveč lep jesenski dan nama je pričaral Dravsko polje v vsem bogastvu, še posebej sedaj, ko so polja, zahvaljujoč lepi jeseni, skrbno obdelana in pripravljena za prezimovanje. Pot ni bila dolga, saj sva že po nekaj kilometrih vožnje zavila na stransko pot v vas Zamušane, kjer živi na malem posestvu z ženo naš upokojenec. FRANC ŽOHAR.

S svojo ženo naju je z velikim veseljem sprejel in povabil v topel prostor, da smo ob kozarcu dobrega vina in značilne »MICINE« gibanice obujali stare spomine. Zaradi zdravstvenih razlogov FRANC ne prihaja pogosto v Kidričevo. Dve leti ga že ni bilo v Kidričevem, niti na dan pogostitve upokojencev. Letos pa se kar dobro počuti in sam ne ve, kako je bilo s pošto iz TGA, saj jo je dvadsi po praznovanju odkril v kredenci. Ni se preveč razburjal, saj je odkrito priznal, da mu je doma najboljša pa tudi Mica je pripomnila: »Kaj se zdaj izgovarjaš na pošto, ko pa vem, da tako in tako ne bi

je samo Maribor potrebuje letno nad 0 milijonov ml ali povedano v tonah kar 5 ton krvi. To pa je že številka, ki nekaj pove, zato je več kot nujno potrebno, da se čimveč delavcev in občanov vključi med vrste dosedanjih aktivnih dolgoletnih krvodajalcev. Vedeti je treba, da dajanje krvi ni škodljivo, da pa bi po drugi strani bolje rekli, da je dajanje krvi tudi naša državljanska dolžnost, ki vsi vemo, sloni le na humani in prostovoljni vključitvi v krvodajalske sekcije. Prav bi morda celo bilo, če bi včasih o tej problematiki spregovorili tudi na sindikatih, delavskih svetih in podobno. In če bi to tudi uresničili, bi že tudi prispevali določen delež k hitrejšemu razvoju našega krvodajalstva, to pa seveda naj tudi velja za krajevne skupnosti. Zato raj se pridružimo v čimvečjem številu našim dosedanjim krvodajalcem v TGA.!

France MEŠKO

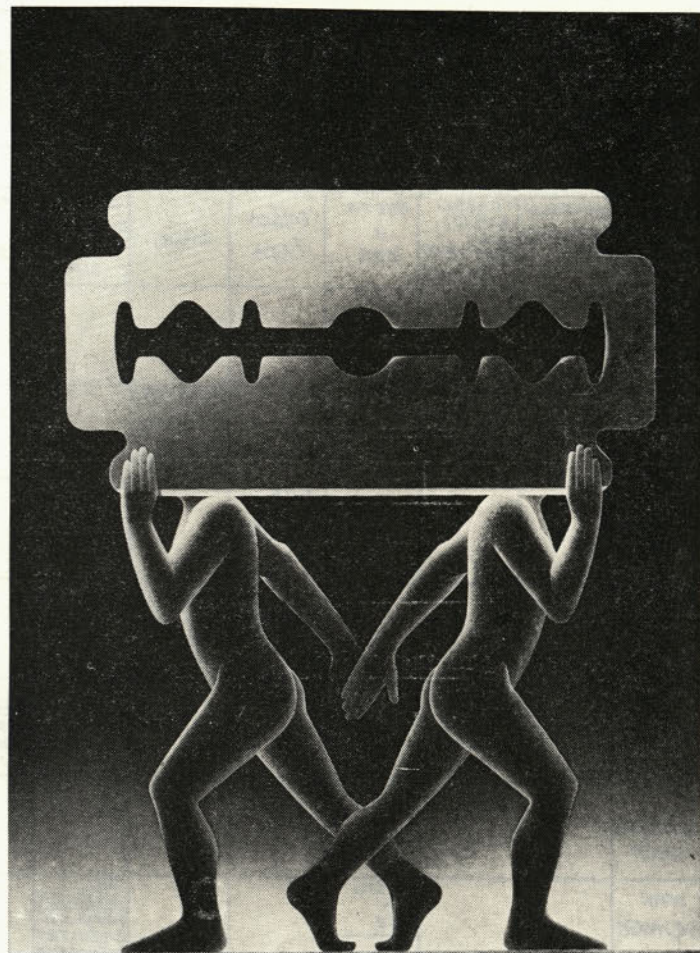
šel, ker si pač najrajši ob meni.« Klepet je zajel široko paleto vprašanj. Žoharjevi, če lahko tako rečem, so mnogo prispevali in pustili vsak svoj trudi za našo delovno organizacijo. V tovarni glinice in aluminija sta mnogo let delala tudi njegova dva sina Franc in Marjan. Ni lahko pozabiti toliko let kot jih je Franc starejši preživel v TGA, zato so anekdote bile tako številne pa seveda tudi vesele in žalostne.

Njegov prihod v Kidričevo sega daleč nazaj v leto 1948, ko smo pravzaprav bili v najbolj težki situaciji-ekonomski blokade in resolucije informbiroja. Moral sem mu tudi marsikaj povedati, kako živimo in delamo sedaj, ko on že tako dolgo ni več med nami. Tako sem mu pač skušal opisati sedanje razmere in težave, ki jih preživljamo v naši delovni organizaciji. Radovednost ni čednost, je stari pregovor ali mislim, da ob takšnih slučajih ta pregovor ne pride v poštev. Tudi jaz sem bil pošteno radoveden in sem hotel marsikaj vedeti, moji gostitelj pa mi je kar sam odkrival mojo radovednost. Dolga leta sva živela v delovni skupini strugarne in predobro poznam njegove navade in nagnjenja. V tovarni je bil zvesti delavec, na svojem domu pa dober gospodar. Moral pa mi je le priznati, da je njegovo največje zadovoljstvo stopiti v gorice in tam preživeti največ časa in uživati tisti pravi hribovski mir, ki je tako očarljiv in nepopisen, pa naj bo to v kateremkoli letnem času. Sam sem bil že nešteto krat gori v njegovih goricah in tako malo iz ptičje perspektive vrgel pogled na Dravsko polje in TGA in si mislil: »Res, dragi Franc, daleč si hodil v službo pa naj ti bo dano, da boš dolgo užival ta gorski mir.« Hoteli smo tudi tokrat gor v gorice ali noč in dež sta nam to onemogočila.

Čas je nepopisno hitel. Ure so minile kot blisk, tako da nisem mogel verjeti, da se najin obisk končuje. Še bi bilo o čem govoriti, ali vsi smo v sebi čutili, da se bo naše snidenje še kdaj ponovilo. Gostitelj ni imel nobene kritike v odnosu do naših upokojencev, jaz pa le mislim, da stik med njimi in DO le ni čisto pravi. Res je, da so povabljeni vsako leto ob tovarniškem prazniku na pogostitev, kjer jim pripravijo tudi kulturni program. Morda bi bilo prav in lepo, da bi v vsaki številki Aluminija objavili kratke intervjuje z njimi, saj bi jih tako še bolj obdržali v spominu. Lepo je bilo na obisku pri mojem nekdanjem sodelavcu, saj je nadvse prijetno tako obupati stare spomine, prijetno pa ni, ko se moraš posloviti.

Stisk roke ob slovesu so spremljale tudi premnoge najboljše želje. V imenu skupine strugarne sem našemu nekdanjemu mojstru zaželel še mnogo vedrih in zdravih let, on pa nam je želel mnogo delovnih uspehov in prijetno praznovanje Novega leta.

Janez Horvat

Da izposojena fotografija ne bi ostala brez besed, vas vabimo, da nam pošljete svoj komentar v Uredništvo Aluminija do 10. januarja 1983. Tri najboljše prispevke bomo nagradili.

PRAVICE DELOVNE SKUPNOSTI

Njen delavski svet samostojno imenuje delavce s posebnimi pooblastili

LJUBLJANA, 14. decembra — Vodje posameznih sektorjev v delovnih skupnostih skupnih služb imajo enake pravice kot drugi delavci teh služb. O sklepanju delovnega razmerja z njimi odločajo delavski sveti v delovnih skupnostih.

Delavski sveti temeljnih organizacij sicer lahko dajejo mnenje, kdo naj bo imenovan ali razrešen za opravljanje posameznih del in nalog v skupnih službah, če gre za delavce s posebnimi pooblastili. Ne morejo pa poleg delavskega sveta delovne skupnosti o tem sodločati. Tako je stališče slovenskega ustavnega sodišča, ki je razveljavilo del samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo. Tovarna glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo. V tej DO so namreč doslej tudi delegati delavskih svetov tozgov neposredno vplivali na imenovanje delavcev s posebnimi pooblastili. To pa ni v skladu z zakonom o združenem delu, so poudarili danes na javni obravnavi na ustavnem sodišču.

DELO 15. 12. 1982

KARAVANA ZA CIRKUS

CIRKUS, CIRKUS, ni važno ali je sovjetski ali svetovni, važno je, da je prišel v praeem trenutku.

Združili smo se delavci 5 TOZD in DSSS ter z 8 avtobusi poromali v naše prelepo glavno mesto Ljubljano, da si ogledamo cirkus.

Matineja — to pomeni cirkuska predstava za najmlajše, to smo tudi naredili in jim za Dedka mraza omogočili cirkus.

Ni nam bilo žal, predstava je bila kvalitetna, gledalci zadovoljni.

Vse organizacijske cirkusije so pozabljene, saj nas je ta cirkus tudi združil.

Žal nam je, da nam je vreme ponagajalo in si nismo mogli ogledati znamenitosti našega glavnega mesta in Cankarjevega doma, no pa bo to priložnost za novo kulturno srečanje.

ANA

ZAHVALA

Ob boleči in mnogo prerani izgubi dragega moža

STANKA KRUMPAKA

se iskreno zahvaljujem vsem njegovim sodelavcem, prijateljem in znancom, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti in mu darovali cvetje. Hvala sindikatu TGA za izkazano pomoč, godbi na pihala, pevcem in govorniku za ganljive besede v slovo.

Vsem še enkrat iskrena hvala. Zalujoča žena Metka

KRIŽANKI

NOVICE

SESTAVIL:	SLOVENSKI REVOLUCIO- NAR	V CARSKI RUSIJI, ČLAN PROTIPARKE STRANKE	MESTO V ZDA	GRŠKA ČRKA	DUŠIK	IZUMRLI GLAVNOŽEČ PODOBEN SIP	MESTO V ZDA	ZORANA NJIVA	KRAJ NA PAŠANU	
ŠEGULA JANKO ^{2.}										STARI SLOVANI
NOBELOV NAGRAJEN ZA MIR (AUSVETE)										
GLAVNO MESTO NORVEŠKE					KOTANJA S STOJEČO VODO FOSFOR					
PTIČJI ORGAN				DAR, DARILO						
RIMSKA BOGINJA JEZE				TESTAMENT	NOBELIJ ZADETEK PRI KOŠARKI		NIKOLAJ TARASOV OPIS, PRIKAZ			
AVT. OZN. V ŠVEDSKA		OSVEŽILNE PIJAČE LEVA ROKA					KISIK TROPŠKA RASTLINA Z BODKASTI LISTI		ITALIJA OTOČJE V TIHEM OCEANU	
STRUPENA KAČA										VRTINČASTI TROPŠKI VIHAR
IVAN ERJAVEC			MESTO V SZ AVAR			DEL SAPNIKA POPOLNA OKREJTEV UZIVANJA MESA				
VLADAR- JEVO BIVALISCE					ČLAN SANGASTANS- KEGA REDA LITER					
LOVLJENJE RIB								UČENJE LOGAR TINE		
TELIČEK					ELEMENT V GIMNASTIKI					
ČAROVNO DEJANJE ČAROVNIJA					TONA		POMOLI MOVSTORZ			

POTREBNO BO SPREMENITI SS O SKUPNEM PRIHODKU

V decembru je bil sestanek v zvezi s skupnim prihodkom v delovni organizaciji TGA. Družbeni pravobranilec amoupravljanja Slovenije Ludvik Golob, namestnik Mitja Jšvab in strokovni sodelavec Jugoslav Dukić so na osnovi analize prihodkovnih odnosov v naši DO dali napotke za spremembo samoupravnega sporazuma o skupnem prihodku.

Opozorili so na odnose v skupnem prihodku in na nepravilnosti, na katere sklepajo iz stalnega povečevanja deležev storitvenih tozdov v skupnem prihodku. To vprašanje je še posebej zaskrbljujoče, ker niso izdelani normativi živega in minulega dela. Poudarili so, da se podobna razmerja pojavljajo tudi v večjem številu slovenskih delovnih organizacij in so tudi nakazali rešitve, ki jih zagovarjajo tudi politične avtoritete na tem področju.

Za začetek bi morale storitvene TOZD, dokler ni standardov živega in minulega dela, pridobivati prihodek v odnosih svobodne menjave dela. Tovariš Jšvab je opozoril še na vrsto pomanjkljivosti pa tudi nepravilnih formulacij v sedanjem sporazumu.

Sestanek se je iztekel v ugotovitve, da mora tema za izdelavo sprememb sporazuma izdelati teze, ki bodo v razumljivi obliki predstavile osnovne smeri sprememb. Pravobranilci so prijazno ponudili svoje sodelovanje še naprej.

Sestanka sta se udeležila tudi oba ptujška pravobranilca samoupravljanja in predstavniki izvršnega sveta ter družbenopolitičnih organizacij.

B. R.

SESTAVIL:	BREZBO- ŽNIK	TEŽKA KOVINA BELE BARVE	REKA V SRBIJI	MESTO V SLOVEN. PRIMORJU	STROJNI DEL	FOSFOR	KRAJ PRI OPATJI	DEL OBLEKE	VNETJE ŠARENICE	DUŠIK
ŠEGULA JANKO ^{4.}										
ZDRAVILLO PROTI VROČINI										
SUŠICA HRBTNEGA MOZGA						CERKVENI ZBOR ZOLAJEV ROMAN				ŽENIN OČE
PODOBEN					DRAGI PREDMETI MIK					
PREDMET ZA IGRANJE							OČKA			
AVT. OZN. SARAJEVA				MESTO V TAJSKI			OTOK V JADRAN. MORJU NEWTON			
TO NE NOVAK			DRŽAVA V AZIJI					AVT. OZNAKA SPLITA		

OBVESTILO

Obveščamo vse delavce, katerih otroci se šolajo na visokih in višjih šolah, da lahko vse zadeve okrog zdravstvenega varstva študentov urejajo le na Občinski zdravstveni skupnosti Ptuj, Trstenjakova 9 (nad lekarno).

KSS

REBUSOID

